

Fides

KATOLINEN HIIPPAKUNTALEHTI • KATOLSKT STIFTSBLAD • CATHOLIC DIOCESAN MAGAZINE • No. 6 • 5.8.2022

Osnabrückin opintopäivät:
Luotu maailma –
yhteinen kotimme s. 8

Katumus ja
uudistuminen

s. 12

Paavi Franciscuksen
”katumuksen pyhiinvaellus”

Kanadaan s. 6

Missä ”me” olemme?

Tulkaa Köyliöön. Tulkaa hiippakuntajuhlaan. Tulkaa Hattulaan, jopa Kökarille. Nämä ovat paikalliskirkkomme – oman hiippakuntamme – yhteisiä tapahtumia, vanhoja traditioita. Ikävä kyllä joskus näyttää siltä, että jokainen niistä on henkitorissaan. Jo edellisessä lehdessä kirjoitin perhepäivien peruuntumisesta.

En halua olla vain negatiivinen. Uskon siihen, että koska kerran messut kirkoissakin näytävät taas koronan jälkeen täyttyvän, meidän on mahdollista uudelleen löytää myös se ”yhteishenki”, joka jo aikaisemminkin teki eläväksi pienet seurakuntamme, meidän pienen hiippakuntamme.

Tottakai riittää haasteita, joiden yli on onnistuttava puskemaan. Monien seurakuntiemme pieni koko ja koostuminen monista vielä pienemmistä kansallisista ja muistakin ryhmistä ei ole niistä haasteista vähäisin. Piispan puuttuminen ei myöskään auta. Piispan tulemiseen me emme paljon pysty vaikuttamaan paitsi rukouksillamme, mutta moneen muuhun asiaan kylläkin.

Mitä se on, mitä kirkko minulle merkitsee? Onko se vain jotakin minun ja Jumalan välisessä suhteessa olevaa, johon ei oikeastaan kuulu keitään muita ihmisiä? Vai olisiko se kuitenkin se yhteisö – sekä jumalallinen että inhimillinen –, jonka elämään minäkin osallistun vain pienen pienenä rakennuspalikkana tuhansien, miljoonien ja jopa miljardien muiden rakennuspalikoiden kanssa. Jotakin, jossa me kuljemme yhdessä (synodaalisuus) ja jossa me siis emme ole vain itseämme vaan myös toisiamme varten? Olisiko jopa niin, että vaikka meitä palikoita onkin paljon, ei mikään rakennus oikein hyvin pysy pystyssä, jos kaikki tai melkein kaikki palikat ovat poissa?

Jotenkin tuntuu siltä, että meidän on tänä yltiöindividualistisena aikana löydettävä uudelleen toisemme ja nähtävä paremmin, ettei kukaan meistä, eivät papit eivätkä maallikotkaan, pysty yksinään rakentamaan kirkkoa, siihen tarvitaan ”meitä”, meitä kaikkia. Joskus kuulee väitteen, että oikeastaan vain papit voivat tehdä asioita kirkossa. Se ei pidä paikkaansa! Älkäämme pelätkö tarjota apuamme, omia taitojamme ja lahjojamme seurakuntamme ja koko kirkon käyttöön. Jokainen voi tehdä jotakin. Silloin ja vain silloin me rakennamme jotakin yhteistä, jotakin suurta ja jotakin myös meitä itseämme kannattelevaa. Ei yksittäinen tiili taloa tee.

M. Tervaportti

PS. Kaikki messun lukukappaleet löytyvät nyt netistä osoitteesta katolinen.fi/messun-lukukappaleet.

Kardinaali Arborelius sai nimityksen piispojen viraston jäseneksi

Paavi Franciscus nimitti heinäkuussa Tukholman piispan, kardinaali Anders Arborelius OCD piispojen viraston eli entisen piispainkongregaation jäseneksi. Piispojen virasto on se Pyhän istuimen osasto, joka vastaa esimerkiksi piispojen nimityksistä ja uusien hiippakuntien perustamisesta, silloin kun kysymys ei ole lähetysalueista tai idän katolisista kirkoista.

Jo aikaisemmin kardinaali Arborelius on kuulunut Kristittyjen ykseyden edistämisen, Papiston ja Idän kirkkojen virastoihin sekä Rooman keskushallinnon talousneuvostoon.

Piispojen viraston jäsenenä kardinaali Arborelius saattaa voida vaikuttaa paljonkin läheisellä asiantuntemuksellaan myös tulevan Helsingin piispan valintaan.

KATT / katolskakyrkan.se

Hiippakuntajuhla Turussa lauantaina 13.8.2022. Ilmoittaudu seurakuntaasi mahdollisimman pian. Ks. s. 22.

Stiftsfest i Åbo på lördag den 13 augusti. Anmäla dig så snabbt som möjligt i din församling. Se s. 22.

Diocesan Feast in Turku on Saturday, August 13th. Register at your parish as soon as possible. See p. 22.

Fides

Katolinen hiippakuntalehti
Katolskt stiftsblad
Vuosi 2022
85. vuosikerta
ISSN 0356-5262

Päätoimittaja/Huvudredaktör
Marko Tervaportti

2022			
No	DL	ilm.	vko
1	10.1.	21.1.	3
2 P	14.2.	25.2.	8
3	14.3.	25.3.	12
4	18.4.	29.4.	17
5 P	30.5.	10.6.	23
6	25.7.	5.8.	31
7 P	29.8.	9.9.	36
8	26.9.	7.10.	40
9	31.10.	11.11.	45
10 P	5.12.	16.12.	50

Painettu paperilehti (P) 4 kertaa vuonna 2022, muut digiversiona verkossa osoitteessa fides.katolinen.fi

Toimitus / Redaktion
Katolinen tiedotuskeskus
Pyhän Henrikin aukio 1 B
00140 Helsinki

Puh./tel. 09-6129470
E-mail fides@katolinen.fi

Internet fides.katolinen.fi

Ilmestyy 10 kertaa vuonna 2022, joista 4 lehteä paperisena. Postituksen hinta 20 €, ulkomaille 25€. Ut kommer med 10 nummer årligen, 4 tryckta, 6 online. Pre-numeration 20 €, till utlandet 25 €.

Tilausmaksut laskutetaan tilauksen tehneiltä sähköpostilla tai paperisella laskulla.

Osoitteenmuutokset
info@katolinen.fi tai katolinen.fi/osoitteet

Painopaikka
Botnia Print Oy, Kokkola

Vapaaehtoinen lehtimaksu:
Voit halutessasi maksaa irtonumerosta 5 € tai muun sopivaksi katsomasi summan tilille: Katolinen kirkko Suomessa, FI34 1555 3000 1166 17, NDEAFIHH, viite: 70072, tai Nordea Siirto -ohjelmalla käyttämällä oheista QR-koodia.

Sisällys

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Uutisia
- 4 Uutisia ja ajankohtaista
- 5 Sunnuntait ja juhlapyhät
Rukouksen apostolaatti
- 6 Paavi Franciscuksen
"katumuksen pyhiinvaellus"
Kanadaan
- 8 Luotu maailma - yhteinen
kotimme
- 11 Martti Savijoki SCJ vihittiin
papiksi
- 12 Katumus ja uudistuminen
- 14 Meren apostolaatista
Stella Marisiin
- 15 Tidegården: Min själ
prisar Herrens storhet, min
ande jublar över Gud, min
Frälsare
- 16 Marssi elämän puolesta
- 17 Caritas-kuulumiset
- 18 Ilmoitukset
- 19 Seurakunnat ja ohjelmat
- 22 Hiippakuntajuhla

Kannen kuva: Kesä-heinäkuun vaihteessa kolmisenkymmentä katollaista eri Pohjoismaista osallistui Ansgarwerkin tukemille järjestyksessä 48. opintopäiville Osnabrückissa Saksassa.

UUTISIA

"Meidän ponnistelumme eivät riitä parantumiseen ja sovintoon, tarvitaan hänen armoaan: tarvitaan Hengen lempeää ja voimakasta viisautta, Lohduttajan hellyyttä."

Paavin sanat Kanadassa s. 6

Paavi Franciscuksen "katumuksen pyhiinvaellus" Kanadaan

Viime vuosina Kanadassa on ollut voimakkaasti esillä maan alkuperäiskansojen (ns. "ensimmäiset kansat", métisit ja inuiitit) lasten kaltoinkohtelu asuntolakouluissa. Kanadan hallinto pyrki sulauttamaan alkuperäiskansoja valtaväestöön mm. erottamalla alkuperäiskansojen lapsia vanhemmistaan viemällä näitä asuntolakouluihin, joita toimi 1800-luvulta 1990-luvulle saakka. Monet niistä olivat katolisen kirkon tai katolisten sääntökuntien ylläpitämiä. Useiden koulujen läheltä on löydetty satojen lasten hautoja. Huhtikuussa 2022 alkuperäiskansojen edustajat kävivät Vatikaanissa tapaamassa paavi Franciscusta ja vaatimassa anteeksipyyntöä.

24.-30.7.2022 paavi puolestaan vieraili Kanadassa; matkalla keskeisessä osassa oli etenkin alkuperäiskansojen tapaaminen ja paavin anteeksipyyntö katolilaisten roolista asuntolakoulujen aiheuttamissa kärsimyksissä. Ensinnä paavi saapui Edmontoniin, josta käsin hän kävi tapaamassa alkuperäiskansojen edustajia Maskwacisissa (ks. s. 6-7) sekä vieraili Pyhän Sydämen kirkossa Edmontonissa, jossa seurakuntalaisiin kuuluu niin alkuperäiskansoja, muita kanadalaisia kuin siirtolaisiakin. Paavi myös osallistui 26. heinäkuuta eli pyhien

Joakimin ja Annan, Neitsyt Marian vanhempien muistopäivänä vuosittaiseen pyhiinvaellukseen Lac Ste. Anne -järvelle. Paavi kävi matkallaan myös Quebecissä ja Iqaluitissa.

Paluumatkalla paavi vastasi myöntävästi toimittajan kysymykseen, käyttäisikö hän alkuperäiskansojen kohtelusta termiä "kansanmurha", jota hän ei ollut käyttänyt matkalla puheenvuoroissaan: sitä, mitä hän oli kuvannut, voi kutsua kansanmurhaksi.

Paavi käytti polvivaivansa takia matkalla pyörätuolia. Hänen vastauksensa toimittajien kysymyksiin hänen terveydentilastaan ja mahdollisuudesta eläköityä herätti jonkin verran huomiota: "paavin voi vaihtaa, se ei ole ongelma"; "ovi on avoinna, se on yksi normaaleista mahdollisuuksista." Paavi kuitenkin totesi, että tähän saakka hän ei ole tuntenut tarvetta ajatella tuota mahdollisuutta. Hän ei pysty matkustamaan yhtä usein kuin ennen ja hänen iässään hänen on "säästettävä itseään" voidakseen palvella kirkkoa. Silti hän pyrki edelleen jatkamaan matkoja ja olemaan lähellä ihmisiä; seuraava matka hänen aikataulussaan on 13.-15. syyskuuta Kazakstaniin.

KATT/VIS

Isä Stanisław Szymajda SCJ on kuollut

Jeesuksen pyhän sydämen pappien veljekkunnan jäsen, Kouvolan seurakunnan entinen kirkkoherra, isä Stanisław Szymajda SCJ on kuollut. 72-vuotias isä Szymajda kuoli Puolassa Miechówin sairaalassa torstai-aiamuna 30.6.2022. Asiasta kertoi sosiaalisessa mediassa aiemmin Suomessa toiminut isä Robert Galla SCJ.

Isä Szymajda syntyi Puolan Łowiczissa 9.5.1950 ja hänet vihittiin papiksi 19.6.1976. Suomessa hän toimi kappalaisena Pyhän Marian ja Pyhän Olavin seurakunnissa ja lopulta eläkkeelle jäämiseensä saakka kirkkoherrana Kouvolan Pyhän Ursulan seurakunnassa 1994-2017. Sen jälkeen hän toimi vielä assistenttina Pyhän Marian seurakunnassa.

Isä Szymajdan hautajaiset pidettiin Puolassa tiistaina 5. heinäkuuta Stadnikin kirkossa. Tuolloin myös Pyhän Marian kirkossa Helsingissä vietettiin sielunmessu isä Stanisław Szymajdan

SCJ puolesta. Pääselebrantina oli emerituspiispa Teemu Sippo SCJ.

*Herra, anna hänelle ikuinen lepo,
ja iäinen valo loistakoon hänelle.
Levätköön rauhassa. Aamen.*

KATT

La Vangin Neitsyt Marialle omistettu juhla Oulussa

Oulun katolilais-vietnamlaisiyhteisö järjesti lauantaina 23.7. Oulussa 13-vuotisnimikkojuhlaansa. Juhlaa vietettiin Nasaretin Pyhän Perheen kirkon piha-alueelle rakennetulla kauniilla juhlapaikalla aurinkoisessa ja lämpimässä kesäsäässä, mukana oli noin 300 ihmistä. Juhla alkoi kirkon ympäri kiertäneellä kulkueella, jonka aikana rukoiltiin ruusukko vietnamiksi ja suomeksi. Kulkueen jälkeen oli ohjelmaosuus, jossa oli tarjolla kukkaloistoa sekä taidokkaita tanssi- ja lauluesityksiä.

Nimikkojuhlan messu vietettiin emerituspiispa Teemu Sipon SCJ johdolla, mukana olivat myös kirkkoherra isä Donbosco Thomas, isä Joosef Dang, isä Francisco Garcia ja isä Pedro Perez. Messun jälkeen oli tarjolla herkullinen juhla-ateria.

Juhla osoitti jälleen kerran sen, että vietnamlaiset osaavat todellakin järjestää juhlia. Kaikesta välittyi suuri sydämellisyys, ystävällisyys ja vieraanvaraisuus. Keskinäisen yhteenkuuluvuuden kokemus oli vahva. Juhlapäivä oli ikään kuin kaunis käyntikortti katoliselle kirkolle Suomessa!

Juhlajärjestelyjen moderaattorina toimi isä

Joosef Dang. Juhlan suunnittelu ja rakentaminen on iso urakka, valmistelutyöt aloitettiin sen takia jo tammikuussa, kertoo isä Joosef. Oulun kato-

lilais-vietnamlaisiyhteisöön kuuluu isä Joosefin mukaan noin 120 ihmistä, joista juhla valmisteluun osallistui aktiivisesti noin 40 henkeä. Päävastuun järjestelyistä on kantanut yhteisön puheenjohtaja Pham Quoc Thai Joosef yhdessä isä Joosefin kanssa.

Nimikkojuhla oli omistettu La Vangin Neitsyt Marialle. "Me vietnamlaiset rakastamme Neitsyt Mariaa melkein kuin Jumalaa", toteaa isä Joosef. "Sydämessämme Maria ei ole pelkästään Jumalan äiti, vaan myös Vietnamin äiti, jota kunnioitetaan, kuunnellaan ja lähes palvotaan. Me vietnamlaiset olemme ylpeitä Neitsyt Mariasta, Neitsyt Maria on meidän identiteettimme", korostaa isä Joosef.

Neitsyt Marian rukoukset kantakoot Oulun katolilais-vietnamlaisiyhteisöä ja siunatkoon Jumala näitä juhlia kaikkina tulevinakin vuosina!

Heikki Kymäläinen

Afrikkalaisen yhteisön messut Kallioon

Pyhän Marian kirkossa jo viiden vuoden ajan järjestetyt afrikkalaisen sielunhoitoyhteisön (*African Catholic Chaplaincy*) messut siirtyvät syyskuun 11. päivästä alkaen Kallion evankelisluterilaiseen kirkkoon. Siirron syynä on ennen kaikkea se, etteivät kaikki halukkaat välttämättä enää mahdu tavallisiin aikaan sunnuntaina afrikkalaiseen messuun Mariassa. Messua vietetään Kalliossa joka sunnuntai klo 12.

Kallion seurakuntaneuvosto suhtautui seurakunnan kirkkoherran Riikka Reinan mukaan tähän ekumeeniseen aloitteeseen hyvin myön-

teisesti, kertoi Kirkko ja kaupunki -lehti jo kesäkuussa.

Helsingin katolisten seurakuntien tilannetta uusi ratkaisu helpottaa. Kirkot ovat sen verran pieniä, ettei monisatapainen messuväki sinne mitenkään mahdu sunnuntaista toiseen. Ja messuja on muutenkin jo useampia joka sunnuntai.

Sielunhoitoyhteisön pappina toimii Pyhän Henrikin katedraaliseurakunnan kappalainen, isä Leonard Wobilla Shwei.

KATT

7.8. kirkkovuoden 19. sunnuntai (III)

1L Viis. 18:6-9
Ps. 33:1+12, 18-19, 20+22. - 12b
2L Hepr. 11:1-2, 8-19 tai 2L Hepr. 11:1-2, 8-12
Ev. Luuk. 12:32-48 tai Ev. Luuk. 12:35-40

14.8. kirkkovuoden 20. sunnuntai, aamulla (IV)

1L Jer. 38:4-6, 8-10
Ps. 40:2, 3, 4, 18. - 14b
2L Hepr. 12:1-4
Ev. Luuk. 12:49-53

14.8. sunnuntai, Autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen, illalla aaton messu

1L 1. Aikak. 15:3-4, 15-16, 16:1-2
Ps. 132:6-7, 9-10, 13-14. - 8
2L 1. Kor. 15:54-57
Ev. Luuk. 11:27-28

15.8. maanantai, Autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen, juhlapyhän messu

1L Ilm. 11:19a, 12:1-6a, 10ab
Ps. 45:10, 11, 12, 16. - 10b
2L 1. Kor. 15:20-27a
Ev. Luuk. 1:39-56

21.8. kirkkovuoden 21. sunnuntai (I)

1L Jes. 66:18-21
Ps. 117:1, 2. - Mark. 16:15
2L Hepr. 12:5-7, 11-13
Ev. Luuk. 13:22-30

28.8. kirkkovuoden 22. sunnuntai (II)

1L Sir. 3:17-20, 28-29
Ps. 68:4-5ac, 6-7ab, 10-11. - vrt. 11b
2L Hepr. 12:18-19, 22-24a
Ev. Luuk. 14:1, 7-14

4.9. kirkkovuoden 23. sunnuntai (III)

1L Viis. 9:13-18
Ps. 90:3-4, 5-6, 12-13, 14+17. - 1
2L Filem. 9b-10, 12-17
Ev. Luuk. 14:25-33

11.9. kirkkovuoden 24. sunnuntai (IV)

1L 2. Moos. 32:7-11, 13-14
Ps. 51:3-4, 12-13, 17+19. - Luuk. 15:18
2L 1. Tim. 1:12-17
Ev. Luuk. 15:1-32 tai Ev. Luuk. 15:1-10

Rukous

Kaikkivaltias Jumala,
laupeudessaasi Neitsyt Mariaa kohtaan
sinä annoit hänelle sen armon,
että hänestä tuli ainoan Poikasi äiti,
ja kruunasit hänet taivaaseen ottamisen
kunnialla. Hänen esirukoustensa tähden
täytä armollasi meidät, jotka olet tehnyt
osallisiksi pelastussuunnitelmastasi.

– Autuaan Neitsyt Marian taivaaseen
ottamisen päivän rukous

KATOLINEN VARTTI jatkuu tänä syksynä
Radio Deissä torstai-iltaisin klo 20.40. Ohjelmat
tulevat kuunneltaviksi myös sivulle: <https://fides.katolinen.fi/katolinen-vartti-radio-ohjelma/>

Rukouksen apostolaatti

Elokuun 2022 rukouksen apostolaatin palsta

Luostariperinteessä on vanha sääntö, joka sanoo: *”Quod monachus acquirit conventus acquirat”* (Minkä munkki hankki, sen hankkii luostari).

Tässä kuukaudessa me rukoilemme, jotta pienet ja keskisuuret yritykset taloudellisen ja sosiaalisen kriisin keskellä löytäisivät keinot jatkaa toimintaansa ja palvella yhteisöään. Voimme sanoa, että luostariyhteisö ei ole kovin kaukana yrityksestä. ”Päämäärän on kaikissa olosuhteissa oltava sen, että yrityksistä tulee aidosti inhimillisiä yhteisöjä, jotka painavat leimansa yksityisten, niissä työtä tekevien henkilöiden keskinäisiin suhteisiin, heidän työtehtäviinsä ja asemaansa” (*Mater et magistra*, 22).

Kirkko opeta meitä, että sen, mitä saamme, emme koskaan saa vain itseämme varten. Me myös tiedämme, että vasta sitten, kun asia menee eteenpäin, se voi tehdä meidät onnelliseksi. Paavi Franciscus muistuta ”Yritystoiminta on jalo kutsumus, joka tuottaa hyvinvointia ja parantaa maailmaamme. Se voi olla hedelmällinen vaurauden lähde niillä alueilla, joilla se toimii, etenkin, jos se pitää työpaikkojen luomista olennaisena palveluksena yhteisen hyvän edistämiseksi.” (*Laudato si'*, 129.)

Rukoilkaamme: ”Jumala, kaikkien sinuun turvaavien varjelija, ilman sinua ei mikään ole lujaa eikä pyhää. Lisää laupeutasi meitä kohtaan ja opeta meitä käyttämään ajallisia hyvyksiä sillä tavoin, että alati pitäisimme kiinni iankaikkisista. Amen.”

isä Stanisław Zawilowicz SCJ

Rukoilkaamme...

Elokuu

- Rukoilemme, jotta pienet ja keskisuuret yritykset taloudellisen ja sosiaalisen kriisin keskellä löytäisivät keinot jatkaa toimintaansa ja palvella yhteisöään.

Augusti

- Vi ber att små och medelstora företag mitt i en ekonomisk och social kris, kan finna vägar att fortsatt fungera och verka i samhället.

Syyskuu

- Rukoilemme, jotta ihmispersonan arvokkuutta loukkaava kuolemanrangaistus poistettaisiin kaikkien maiden lainsäädännöstä.

September

- Vi ber att dödsstraffet, som kränker människovärdet, avskaffas i lag i alla länder.

Vatican Media

Paavi Franciscuksen ”katumuksen pyhiinvaellus” Kanadaan

Paavin anteeksipyyntö alkuperäiskansoilta

Kohtaaminen Kanadan alkuperäiskansojen (”ensimmäiset kansat”, métisit ja inuiitit) kanssa, Maskwacis 25. heinäkuuta 2022

Rouva kenraalikuvernööri, herra pääministeri, rakkaat Maskwacisin ja tämän Kanadan maan alkuperäiskansat, rakkaat veljet ja sisaret!

Olen odottanut luoksenne pääsemistä. Täältä, tästä surullisia muistoja herättävästä paikasta, haluan aloittaa pyhiinvaelluksen katumuksen hengessä. Olen tullut synnyinmaillenne ilmaistakseni henkilökohtaisesti suruni, pyytääkseni Jumalalta anteeksiantoa, parantumista ja sovittua, osoittaakseni olevani lähellänne, rukoillakseni kanssanne ja puolestanne.

Muistan tapaamisemme Roomassa neljä kuukautta sitten. Silloin minulle annettiin kaksi paria moksasiineja merkinä alkuperäiskansojen lasten kokemasta kärsimyksestä, erityisesti niiden lasten, jotka valitettavasti eivät enää palanneet kotiin asuntolakouluista. Minua pyydettiin palauttamaan mokkasiinit tullessani Kanadaan; olen tuonut ne mukani ja annan ne takaisin näiden sanojeni lopussa. Haluan ottaa lähtökohdaksi tämän symbolin, joka kuluneina kuukausina on herättänyt minussa tuskaa, vihasusta ja häpeää. Näiden lasten muistaminen on tuskallista; se kehottaa meitä toimimaan, jotta jokaista lasta kohdeltaisiin rakkaudella ja kunnioittavasti. Mutta nämä mokkasiinit puhuvat meille myös tiestä, matkasta, jota haluamme kulkea yhdessä. Kulkea yhdessä, rukoilla yhdessä, työskennellä yhdessä, jotta menneet kärsimykset voisivat

johtaa oikeudenmukaiseen, parantavaan ja sovittavaan tulevaisuuteen.

Siksi ensimmäinen vaihe keskuuteenne tekevästäni pyhiinvaelluksesta tapahtuu tällä alueella, jolla alkuperäiskansat ovat olleet läsnä ikimuis-toisista ajoista saakka. Tämä maa puhuu meille ja antaa meidän *muistaa*.

Muistaminen: veljet ja sisaret, olette eläneet tässä maassa tuhansia vuosia. Elämäntyylinne on kunnioittanut maata, joka on peritty menneiltä sukupolvilta ja jota varjellaan tulevia sukupolvia varten. Te olette kohdelleet sitä Luojan lahjana, joka on jaettava toisten kanssa ja jota on rakastettava sopu-soinnussa kaiken olemassaolevan kanssa, elävässä yhteydessä kaikkien elävien olentojen kanssa. Niin olette oppineet vaalimaan perheen ja yhteisön tajua ja kehittäneet lujat siteet sukupolvien kesken, kun-

nioittaen vanhuksia ja pitäen huolta pienimmistä. Niin paljon hyviä käytäntöjä ja opetuksia, jotka keskittyvät toisten huomioimiseen ja totuuden rakastamiseen, rohkeuteen ja kunnioitukseen, nöyryyteen ja rehellisyyteen, elämänviisauteen!

Vaikka nuo olivat ensiaskeleet näillä alueilla, muisto valitettavasti johtaa meidät seuraaviin. Paikka, jossa olemme, herättää sisälläni tuskanhuudon, tukahdutetun huudon jonka kanssa olen kulkenut nämä kuukaudet. Ajattelen murhenäytelmää, jonka monet teistä, perheenne ja yhteisönne kokivat; sitä, mitä kerroitte minulle kärsimyksistä asuntolakouluissa. Nuo traumat tietyllä tavalla heräävät eloon kun niistä puhutaan; ymmärrän, että myös tämänpäiväinen kohtaamisemme voi herättää muistoja ja haavoja, ja monille teistä voi olla vaikeaa kun puhun. Mutta on oikein muistaa, koska unohtaminen johtaa välinpitämättömyyteen. Kuten on sanottu, ”rakkauden vastakohta ei ole viha vaan välinpitämättömyys... elämän vastakohta ei ole kuolema, vaan välinpitämättömyys elämää tai kuolemaa kohtaan” (E. Wiesel). Asuntolakoulujen tuhoisien kokemusten muistaminen koskee, vihastuttaa ja aiheuttaa tuskaa, mutta on välttämätöntä.

On muistettava, kuinka sulauttamispolitiikka ja heimojäsenyydestä vapautuksen (*enfranchisement*) politiikka, jotka käsittivät myös asuntolakoulujärjestelmän, olivat tuhoisia näiden maiden asukkaille. Kun eurooppalaiset uudisasukkaat ensin saapuivat tänne, oli suuri mahdollisuus kulttuurien, traditioiden ja spiritualiteettien kohtaamiseen. Mutta suurelta osalta niin ei käynyt. Mieleeni palaavat teidän kertomuksenne: kuinka sulauttamispolitiikka päättyi järjestelmälliseen alkuperäiskansojen syrjäyttämiseen; kuinka, myös asuntolakoulujärjestelmän kautta, kieliänne ja kulttuurejanne vähäteltiin ja tukahdutettiin; kuinka lapset kärsivät fyysisestä, sanallisesta, psykologisesta ja hengellisestä pahoinpitelystä; kuinka heidät pieninä vietiin kodeistaan ja kuinka se lähtemättömästi leimasi suhdetta vanhempien ja lasten, isovanhempien ja lastenlasten välillä.

Kiitän teitä siitä, että olette antaneet minun syvästi perehtyä tähän, että olette tuoneet esiin raskaan taakan jota kannatte sisällänne, että olette jakaneet kanssani tuon verisen muiston. Tänäpäivänä olen täällä, tässä maassa, jossa ikivanhan muiston ohella ovat yhä avoimet haavat. Olen täällä, koska ensimmäinen askel tällä katumusmatkalla keskuuteenne on uudelleen pyytää anteeksi ja sanoa teille koko sydämeistäni, kuinka pahoillani olen: pyydän anteeksi niitä tapoja, joilla monet kristityt valitettavasti tukivat alkuperäiskansoja sortavien valtojen kolonialistista ajattelutapaa. Olen pahoillani. Erityisesti pyydän anteeksi tapaa, jolla monet kirkon ja sääntökuntien jäsenet osallistuivat, myös välinpitämättömyydellään, aikansa hallitusten kulttuurituhon ja pakkosulauttamissuunnitelmiin, mikä huipentui asuntolakoulujärjestelmään.

Vaikka kristillistä lähimmäisenrakkautta oli läsnä ja oli monia esimerkillisiä tapauksia lasten huolenpitoon omistautumisesta, kokonaisuudessaan asuntolakouluihin liittyvän politiikan seuraukset olivat katastrofaalisia. Kristillinen usko sanoo meille, että kyseessä oli tuhoisa virhe, joka ei sovi

yhteen Jeesuksen Kristuksen evankeliumin kanssa. On surullista ajatella, kuinka kansoillenne aidon identiteetin antanutta lujaa arvojen, kielen ja kulttuurin maaperää syövytettiin ja kuinka yhä joudutte kärsimään sen seurauksista. Tuon tuomittavan pahuuden edessä kirkko polvistuu Jumalan eteen ja pyytää anteeksiantoa lastensa syntien vuoksi (vrt. pyhä Johannes Paavali II, bulla *Incarnationis mysterium* [29. marraskuuta 1998], 11: AAS 91 [1999], 140). Haluan häveten ja selvin sanoin toistaa: pyydän nöyrästi anteeksi sitä pahaa, jota monet kristityt ovat tehneet alkuperäiskansoja vastaan.

Rakkaat veljet ja sisaret, monet teistä ja edustajistanne ovat todenneet, että anteeksipyyntö eivätkin ole tämän asian päätepiste. Olen täysin samaa mieltä: ne ovat vain ensiaskel, lähtökohta. Olen myös tietoinen siitä, että ”menneisyyteen katsottaessa mikään yritys pyytää anteeksi ja hyvittää aiheutettua vahinkoa ei koskaan ole riittävä. Tulevaisuuteen katsottaessa ei koskaan ole liian vähäistä kaikki se, mitä voimme tehdä synnyttääksemme kulttuurin, jossa ei ainoastaan estetä tuollaisten tilanteiden toistuminen, vaan myös se, että [niillä] olisi mitään sijaa” (Kirje Jumalan kansalle 20. elokuuta 2018). Tärkeä osa tätä prosessia on tutkia menneitä tapahtumia koskeva totuus ja auttaa asuntolakouluista selvinneitä paranemaan kärsimistään traumaista.

Rukoilen ja toivon, että tämän maan kristityt ja yhteiskunta kykenisivät paremmin hyväksymään ja kunnioittamaan alkuperäiskansojen identiteettiä ja kokemusta. Toivon, että niiden tuntemiseen ja arvostamiseen löydetään konkreettisia teitä, jotta kaikki oppivat kulkemaan yhdessä. Omalta osaltani rohkaisen kaikkia katolilaisia tukemaan alkuperäiskansoja. Niin olen tehnyt muissakin tilanteissa ja paikoissa, tapaamisten, vetoamusten ja myös apostolisen kehotuskirjeen kautta. Tiedän että tämä kaikki vaatii aikaa ja kärsivällisyyttä: on kyse pro-

sesseista, joiden on käytävä sydämeen. Läsnäoloni täällä ja Kanadan piispojen työ todistavat halusta edetä tällä tiellä.

Rakkaat ystävät, tämä matka kestää useita päiviä ja ulottuu toisistaan kaukana oleviin paikkoihin. Silti minun ei ole sen aikana mahdollista vastata moniin saamiini kutsuihin ja käydä keskuksissa kuten Kamloopsissa, Winnipegissä eikä monissa Saskatchewanin, Yukonin ja Luoteisterritorioiden paikoissa. Vaikka se ei olekaan mahdollista, tiedäkää, että te kaikki olette ajatuksissani ja rukouksissani. Tietäkää, että tunnen alkuperäiskansojen kärsimyksen, traumat ja haasteet kaikilla tämän maan alueilla. Tällä katumusmatkalla lausumani sanat on suunnattu kaikille alkuperäiskansojen yhteisöille ja ihmisille; syleilen teitä koko sydämeistäni.

Tässä matkani ensimmäisessä vaiheessa haluan antaa sijaa muistamiselle. Olen täällä tänään muistaakseni menneitä, itkeäkseni kanssanne, katsoakseni hiljaa maata, rukoillakseni haudoilla. Auttakoon hiljaisuus meitä sisäistämään tuskan. Hiljaisuus ja rukous: pahan edessä rukoilkaamme kaiken hyvän Herraa; kuoleman edessä rukoilkaamme elämän Jumalaa. Herra Jeesus Kristus teki haudasta – joka näytti olevan kaiken toivon päätepiste, jossa kaikki unelmat hävisivät ja jäljelle jäivät vain itku, tuska ja luovuttaminen – hän teki haudasta uudestisyntymän, ylösnousemuksen paikan, josta alkoi uuden elämän ja yleismaailmallisen sovituksen historia. Meidän ponnistelumme eivät riitä parantumiseen ja sovintoon, tarvitaan hänen armoaan: tarvitaan Hengen lempeää ja voimakasta viisautta, Lohduttajan hellyyttä. Täyttäköön hän sydänten kaipaukset. Ottakoon hän meitä kädestä ja auttakoon meitä kulkemaan yhdessä.

Franciscus

Kolmisenkymmentä katolilaista eri Pohjoismaista osallistui keskikesällä Luoteis-Saksassa Ansgarwerkin tukemille opintopäiville fransiskaaniin Haus Ohrbeckissa.

Luotu maailma – yhteinen kotimme

TEOLOGISET OPINTOPÄIVÄT

Saksassa järjestettiin tänä vuonna kahden väli vuoden jälkeen jälleen Teologiset opintopäivät. Kesä-heinäkuun vaihteessa kolmisenkymmentä katolilaista eri Pohjoismaista osallistui Ansgarwerkin tukemille järjestyksessä 48. opintopäiville fransiskaaniin ylläpitämässä Haus Ohrbeckissa hieman Osnabrückin kaupungin eteläpuolella. Keskikesän kaunis sää ja saksalainen vieraanvaraisuus pitivät kurssin osallistujista jälleen hyvää huolta.

Raamatullisia näköaloja

Kokeneet Osnabrückin opintopäivien kävijät vakuuttavat ja me kokemattomammakin mielellämme jaamme saman ajatuksen, että uppoutuminen kulloistakin teemaa käsitteleviin raamatunteksteihin loistavien luennoitsijoiden johdatuksella on kurssipäivien takuuvarma huipennus. Niin nytkin. Trierin yliopiston teologisen tiedekunnan professori **Hans-Georg Gradlin** (oik. yllä) johdolla syvennyimme Raamatun käsitykseen luomisesta. Gradl johdatteli kuulijat aiheeseen varhaisten luomista kuvaavien eeposten kautta ja muistutti, että Raamatussakin on kaksi luomiskertomusta: Eedenin puutarha ja luomisviikko. Hän korosti, että "luomiskertomuksissa ei ole kysymys luonnontieteellisistä lausunnoista". Siksi näille teksteille on "löydettävä oma lukuavain, tulkintatapa". Luomisviikossa korostuu luomisen merkitys järjestyksen tuomisena kaaokseen, kun taas Eedenin puutarha avaa silmiemme eteen elämän mallin, jossa vallitsee syvä harmonia, rauha ihmisten ja eläinten välillä, tasa-arvo miesten ja naisten välillä, tosin samalla myös luodun ja Luojan välinen ylittämätön raja.

Elämän merkitystä etsivän ihmisen suhde luomakuntaan on välitön: ihminen on osa sitä, eikä vain sen "valtaanottaja". Luonnossa ihminen voi nähdä Jumalan kädenjäljen ja tietyllä tavalla jäljitellä Luoja tuomalla takaisin järjestyksestä rikkoutuneeseen (ehkäpä jopa itse rikkomaansa) kaoottiseen maailmaan. Ihminen on osallinen tästä samasta todellisuudesta ja kokee myös siksi solidaarisuutta ja vastuuta "yhteisen kotimme" tilasta. Toisaalta ihmisen ei pidä jäädä tämän luonnollisen maailman tasolle, vaan nousta korkeammalle: "Kaiken luodun on täytyntä taipua katoavaisuuden alaisuuteen, ei omasta tahdostaan, vaan hänen, joka sen on alistanut. Luomakunnalla on kuitenkin toivo, että myös se pääsee kerran pois katoavaisuuden orjuudesta, Jumalan lasten vapautteen ja kirkkauteen" (Room. 8:20-21), sanoo pyhä Paavali, sillä "[j]okainen, joka on Kristuksessa, on siis uusi luomus. Vanha on kadonnut, uusi on tullut tilalle!" (2. Kor. 5:17).

Lopulta professori Gradl siirtyi käsittelemään Ilmestyskirjaa. Hänen mukaansa siitä löytyy niin "Luojan teologinen henkilökuva" (vrt. Ilm. 4:1-11) kuin kuvaus suuresta taistelusta, joka käydään täällä alhaalla, luodussa maailmassa (vrt. Ilm.

12:7-12). Ilmestyskirjalla, niin kuin koko elämällä, on lopultakin paratiisiin kutsuva horisontti, jossa kaikki on tehty uudeksi (vrt. Ilm. 21:1-5).

Raamatullisen katsauksensa lopuksi professori Gradl ei antanut niinkään valmiita vastauksia vaan tehtäviä, joista ehkäpä merkittävin oli yhden ainokaisen termin mietiskely: Mitä kaikkea sisältääkään sana "Schöpfungsverantwortung" – vastuuta luomakunnasta ja tietynlaisesta luomiseen osallistumisesta, maailman saattamisesta luomisen arvon mukaiseen tilaan?

Yhteinen koti uhattuna

Tuota kysymystä jatkoi ja paavin Laudato si -kierokirjeen vastauksia siihen esitteli seuraavana päivänä Haus Ohrbeckin nykyinen johtaja, fransiskaani-isä **Andreas Brands OFM**. Isä Andreas esitteli toisaalta luonnon kauneuden ja toisaalta sen riistämisen ja hyödyntämisen välistä ristiriitaa ja nosti esiin paavi Franciscuksen opetusta "yhteisen kotimme" varjelemisesta.

Samaa teemaa käsittelee myös veli Andreaxsen edeltäjä Haus Ohrbeckin johdossa, monille suo-

malaisillekin tuttu isä **Franz Richard** OFM (oik.), joka pohdiskeli omassa osuudessaan sitä, miten Jumalasta voi puhua erilaisten kriisien keskellä. Hän huomautti, että usein kriisit johtavat myös tyhjyyden tunteeseen, jota ovat kokeneet monet pyhimyksetkin, esimerkiksi pyhä Ristin Johannes ja viimeisimpänä varmaankin Kalkutan äiti Teresa.

Varsinkin uhattuina me ihmiset etsimme turvaa ja juuri silloin me joskus tunnemme olevamme erityisen yksin. Missä Jumala silloin on, me kysymme, ja koemme joskus jäävämmme ilman vastausta. Isä Franz kertoi intiaanipäällikkö Plenty Coupsin sanoneen reservaattiin jouduttuaan, ettei enää tiennyt, mitä "rohkeus" tarkoittaa. Lannistuneena hän kuuluu todenneen, että uudessa tilanteessa "rohkeus" ilmeisesti tarkoittaa sen tunnustamista, että "me olemme haavoittuvia ihmisiä, haavoittuvia olentoja".

Lannistua meidän ei kuitenkaan pidä, vaan päinvastoin on luotettava Jumalan läsnäoloon. Luomakunnassa ja kaikessa elämässä me näemme Jumalan kädenjäljen, siksi me voimme myös luottaa, että Jumala yhä vielä kulkee vierellämme. Hannah Arendtin sanoin: "Täysin luottaen epäilyttävään, lähellä vierasta, etäistä, panen käteni sinun käsiisi."

Lapset uupuvat – mutta mistä?

Kriisit todella vaikuttavat meihin, silloinkin, kun niiden vaikutukset eivät suoraan ulottuisikaan meihin juuri nyt. Olipa kyseessä Venäjän sota Ukrainassa tai koronapandemia, lama tai tulevai-

suuden näköalat, niiden käsitteleminen tiedonvälityksen yhä nopeammassa ja suuremmassa, tosin myös luotettavuudeltaan entistä vaihtelevammassa maailmassa täyttää meidänkin tajunnanvirtamme, halusimmepa sitä tai emme. Tällä on vaikutuksia myös lapsiin ja nuoriin, ja näitä vaikutuksia luentopäivillä esitteli Osnabrückin hiippakunnan avio-, perhe-, elämä- ja kasvatusneuvontapalveluiden johtaja, tohtori **Christoph Hutter**.

Hutter esitteli viime vuosina tehtyjä ja myös aivan viimeisimpiä tutkimustuloksia lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja nosti esiin joitakin löytöjä: Lapsissa ja nuorissa näkyy yhä useammin selkeitä merkkejä uupumuksesta ja siihen liittyvästä masennuksesta. Samoin burnout ei ole enää vain aikuisten sairaus, vaan sitä ilmenee myös peruskouluikäisillä lapsilla. Mitä on tapahtunut?

Hutterin mukaan ihmiset elävät tietynlaisessa optimointiharhassa. Me seuraamme alati omia ja toisten suorituksia, vaikkapa vain älypuhelimien tai -kellon mittaamia askeleita, lasten koulumenestystä, parisuhteemme tai vanhempi-lapsisuhteemme mallinmukaisuutta, koska jotenkin se luo meille mielikuvaa onnistumisesta, statuksesta. Vastaavasti epäonnistumisia tulkitaan yhä useammin häiriöinä, joita on hoidettava. Vaikka useimmiten kysymys on normaaleista asioista, jotka kuuluvat elämään. Lasten aktiivisuutta "hoidetaan" lääkkeillä, joiden käyttö enemmän kuin 50-kertaistui esimerkiksi Saksassa 90-luvulta 2010-luvulle tultaessa. Tämä kaikki jatkuva elä-

"Ole ylistetty, Herrani, kaikkien luotujesi kanssa, varsinkin herramme veli auringon; hän on päivä, jolla meidät valaiset. Ja hän on kaunis ja säihkyvä suuressa loistossaan. Sinun kuvaasi hän kantaa, oi Korkein." (Toinen säe pyhän Franciscus Assilaisen "Aurinkolaulusta" suom. Seppo A. Teinonen)

mänoptimointi ja lähes narsistinen perhedynamiikka tekee lapsista projekteja ja johtaa sekä vanhempien että lasten kestävään ylikuormitukseen.

Vielä ennen koronaa moni oire jäi helposti huomaamatta, mutta se, mikä jo ennen oli olemassa, mutta piilossa, tuli koronan myötä akuutisti ja näkyvästi esille. Tyytyväisyys vapaa-ajan mahdollisuuksiin romahti, ja samaan aikaan lasten ja nuorten psyykkiset ongelmat lisääntyivät merkittävästi. Arvioiden mukaan 29 prosenttia 7-17-vuotiaista saksalaislapsista olisi lääketieteellisten kriteerien perusteella jonkinlaisen hoidon tarpeessa! Kysymys ei ole masennuksesta, vaan peloista, tunneongelmista ja ongelmista suhteissa samanikäisiin. Tärkeimpiä vaikuttavia syitä ovat ennen kaikkea sota Euroopassa, ilmastonmuutos ja talous.

On toisaalta huomattava, että suurimmalle osalle nuorista näkemys "omasta itsestä on paljon positiivisempi ja optimistisempi kuin yhteiskunnasta yleensä". Yksi alan asiantuntija onkin todennut, että "lapsemme ovat rakastettavia, ystävällisiä, sosiaalisesti lahjakkaita, pohdiskelevia ja suorituksiinsa keskittyviä". Ehkä vikaa onkin lopulta etsittävä muualta. Hutterin siteeraama tutkija kiteyttää hyvin: "Aikuisten yhteiskunta sysää neuvottomuutensa mielellään keskusteluun nuorisosta." Nuoriin projisoidaan aikuisten ongelmia ja huolia. Ehkä nykypäivän ongelmat eivät oikeastaan olekaan nuorten ongelmia vaan meidän, edellisten sukupolvien tekemiä ja

hoitamatta jättämiä ongelmia. "Ei ole mitenkään pakko, että nuorten pitäisi kärsiä siitä, mitä vanhemmat pitävät kärsimisen arvoisena", kirjoitti yksi tutkija aikoinaan.

Mitä me teemme?

Viimeisenä luentopäivänä saimme lisää kotehtavia. Kaiken näkemämme, kokemamme ja kuulemamme jälkeen kapusiini-isä **Bernd Beermann** OFM Cap etsi konkreettisia tapoja, miten paikalliskirkoissamme voitaisiin edistää luomisen arvokkuutta. Keskusteltiin pappiloiden autokannasta (sähkö ei ainoana voimanlähteenä ole mahdollinen siellä, missä etäisyydet ovat pitkät), lastenkerhojen puutarhanpidosta, energiataloudellisista näkökannoista kiinteistöjen peruskorjausten yhteydessä ja vaikka mistä pienestä ja suuresta. Siellä täällä kuulemma pappiloiden yhteydessä kasvatetaan myös hyötykasveja. Mikäpä olisikaan parempi tapa tuoda vanhojen luostareiden yrttipuutarhoja keskelle nykyaikaa! Ihmisen on osattava elää yhdessä luonnon kanssa, luontoa kunnioittaen ja sitä vaalien, itsekin osana sitä. Silloin meistä todella tulee luovia ihmisiä.

Kiitos Ansgarwerkille mahdollisuudesta osallistua tälle kurssille ja Haus Ohrbeckille hienoista puitteista!

Teksti ja kuvat Marko Tervaportti

Uusi suomalainen pappi

Martti Savijoki SCJ vihittiin papiksi Helsingin Pyhän Marian kirkossa

Kesäkuun toisena lauantaina 11.6.2022 Helsingissä nautittiin alkukesän toistaiseksi kauneimmasta kesäpäivästä. Aurinko paistoi kirkkaalta tavalta ja kylmän toukokuun jälkeen lämpöaalto oli vihdoinkin saavuttanut Etelä-Suomen. Luonto valmisti upeat puitteet suureen juhlaan, jota tuona päivänä vietettiin Helsingin Pyhän Marian kirkossa. Helsingin hiippakunta sai uuden papin. Emerituspiispa Teemu Sippo SCJ vihki papiksi Jeesuksen pyhän sydämen pappien veljeskuntaan kuuluvan pappiskandidaatin, diakoni Martti Savijoen SCJ.

Vihkimistoimituksessa alttarilla oli emerituspiispan kanssa yhteensä 14 pappia, heidän joukossaan läsnäolollaan tilaisuutta kunnioittivat myös prelaatti Tuomo T. Vimpari ja lukuisa joukko muista maista paikalle tulleita Jeesuksen pyhän sydämen pappeja. He olivat Jeesuksen pyhän sydämen sääntökunnan yleisneuvonantajat Levi dos Anjos Ferreira SCJ ja Stephen Hufstetter SCJ Rooman päämajasta, isä Levi Ferreira SCJ, joka oli isä Martin noviisimestari, sekä Saksasta tulleet provinsiaali Stefan Tertünte SCJ ja isät Sergio Rotasperti SCJ ja Volker Kreuzmann SCJ.

Pappisvihkimys oli tilaisuutena koskettavan juhlava, pyhyiden kokemus oli vahvasti läsnä. Samanaikaisesti tunnelma oli kuitenkin myös hyvin lämminhenkinen ja välitön. Voisi sanoa, että juhla oli aivan Martti Savijoen näköinen. Tilaisuutta juhlisti kauttaaltaan korkeatasoinen musiikki, urkurina toimi Markku Mäkinen ja kanttorina Ann-Catrin Weckström. Mukana oli myös kuoro Chorus Sanctae Mariae, jonka laulu oli omiaan luomaan suuren juhlan tunnun.

Messun jälkeen kirkosta siirryttiin parin kilometrin päässä sijaitsevaan Seurasaareen, jossa oli tarjolla juhlalounas ravintola Seurasaaren Kruunussa luonnonkauniissa ympäristössä. Martti Savijoki oli valinnut pappisvihkimyksensä juhlaohjelman alkulauseeksi Johanneksen evankeliumin kohdan: ”Minä olen viinipuu, te olette oksat. Se joka pysyy minussa ja jossa minä pysyn, tuottaa paljon hedelmää. Ilman minua te ette saa aikaan mitään” (Joh. 15:5). Tämä antaa hyvän lähtökohdan ja perustan isä Martin pappeuteen.

Teksti ja kuvat Heikki Kymäläinen

"Aika on täyttynyt, Jumalan valtakunta on tullut lähelle. Kääntykää ja uskokaa hyvä sanoma!" (Mark.1:15). Näin kuulu-
vat Jeesuksen ensimmäi-

set sanat Markuksen evankeliumissa, joka on neljästä evankeliumista vanhin ja lyhyin. Myös meidän kohdallamme kaikki alkaa kääntymyksestä. Sitä ennen Jumala on tullut lähellemme. Ensimmäinen asia, mitä Jeesus meiltä pyytää, on kääntyminen. Emme voi ottaa vastaan hyvää sanomaa kääntymättä. Kääntymys on yksi ripin sakramentin nimi. Kääntymyksen, parannuksen, sovituksen, anteeksiantamuksen, ripin sakramentti aloittaa aina jotain uutta ihmisen elämässä.

Katumus ja uudistuminen

VASTA KATOLILAISENA olen saanut kokea ripin sakramentin puhdistavan, vapauttavan voiman. Se on yksi suuri Herran ihme elämässäni, joka mietityttää ja hämmästyttää yhä uudestaan. Mitä rippi oikeastaan on ja miksi on hyvä ripittäytyä? Näitä kysymyksiä pohtiessani vastauksia antaa yllättäen norjalainen piispa Erik Varden. Hänen luvallaan jaan hänen luentonsa minussa herättämiä mietteitä yhteiseksi iloksi Fideksen lukijoille.

Isä Marco johdatti minut piispan Erik Vardenin luo kehottamalla kuuntelemaan hänen paastonajan retrettimietiskelyn vuonna 2021. Kuuntelin sen ja sen jälkeen kuuntelen häntä yhä useammin. Erik Varden on syntynään (s.1974) maallistuneesta luterilaisesta perheestä Etelä-Norjasta. Hän liittyi katoliseen kirkkoon 1993. Hänet vihittiin Trondheimin piispa-prelaatiksi syksyllä 2020. Sitä ennen hän ennätti toimia kuusi vuotta trappistiluostarin Mount St Bernard Abbeyn apottina, jonka veljestöön hän on kuulunut vuodesta 2002.

RIPIN SAKRAMENTTIA käsittelevän luennon sa piispa Erik aloittaa toteamalla, että erityisesti meillä pohjoisen ihmisillä on karikatyyrisiä kuvia ripin sakramentista. Pohjoisen ihmiselle saattaa nousta mieleen kuva synkästä rippikopista, jonne hivuttaudutaan hämäräperäisesti tunnustamaan tehdyt synnit ja sitten jatketaan epäsiiveillistä elämää omatunto puhtaana. Tai pelkäämme mennä ripille, koska se saattaa tehdä kipeää, kun esille nousee epämiellyttäviä asioita itsestäni. On helppo tunnistaa näistä kuvista myös suomalaisten vääristynyt ja ennakkoluuloinen käsitys ripistä.

Kuitenkin veli Erik vakuuttaa: "Jumalalle kiitos, että on mahdollista käydä usein ripittäytymässä." Hän valittaakin, että tänä päivänä rippi ei ole niin käytetty sakramentti kuin sen toivoisi

olevan. Rippi on yhtäaikaan syntien tunnustamista että Jumalan kiittämistä hänen armostaan ja ihmetyksistä, piispa Erik sanoo.

Rippi on akti, jossa on aina kaksi osapuolta – Jumala ja ihminen. Jumala tarjoaa ilmaiseksi anteeksiantoa ja ihminen saa vapaasta tahdostaan ottaa sen vastaan. Rippi ei kuitenkaan ole niin kuin tuossa vääristyneessä kuvassa anteeksi saamista ja heti saman synnin toistamista. Ripittäytyvälle julistetaan synninpäästö, jos hän todella osoittaa katuvansa ja haluaa hyvittää tekemänsä vääryyden ja pyrkii todenteolla välttämään uudelleen lankeamista samaan syntiin. Tämä edellyttää kuuliaisuutta Jeesuksen sanalle, jonka hän sanoi aviorikoksen synnistä vapautetulle naiselle "En tuomitse minäkään. Mene, äläkä enää tee

”Ripin sakramentti valmistaa meitä Kristuksen seuraamiseen, muuttamaan elämäämme ja elämäntapaamme.”

syntiä” (Joh.8:11b) ja halvauksesta parantuneelle miehelle ”Sinä olet nyt terve. Älä enää tee syntiä, ettei sinulle kävisi entistä pahemmin”(Joh.5:14b). Vakavasti ottaen rippi ei ole ainoastaan synnin tunnustamista ja anteeksisaamista, vaan myös uudistumista – vanhasta luopumista ja uuteen ryhtymistä Jumalan armosta.

RIPPI UUDISTAA ja luo uutta; siihen sisältyy uudelleen aloittamisen armo. Kääntymisen ja hyvän sanoman vastaanottamisen jälkeen meidän tulee pyrkiä kuuliaisina seuraamaan Herramme Kristuksen esimerkkiä ja kehotusta. ”Lähtekää minun mukaani” (Mark.1:17b). Näin meitä kutsuvat Jeesuksen sanat heti Markuksen evankeliumin ensimmäisten sanojen jälkeen. Ripin sakramentti valmistaa meitä Kristuksen seuraamiseen, muuttamaan elämäämme ja elämäntapaamme. Tähän Herra itse lopulta varustaa meidät kutsumalla alttarin sakramentin ääreen, vastaanottamaan eukaristiassa hänet itsensä. Kristus on luvannut olla kanssamme, meidän keskellämme ja meissä. Omalla verellään ja ruumiillaan meitä ruokkien hän tekee meistä eläviä tabernaakkeleita. Hänen voimastaan me voimme kasvaa Kristuksen tuntemuksessa. Kristus kasvaa meissä ja me teemme tilaa Hänelle, niin kuin jo Johannes Kastaja todistaa: ”Hänen on tultava suuremmaksi ja minun pienemmäksi” (Joh.3:30).

ASETTUAKSEEN YHÄ enemmän meihin Kristukselle tulee raivata tilaa meidän sydämissämme. Herran tulee kasvaa meissä ja meidän vähettä! Mitä enemmän vapaudumme synnistä, sitä enemmän kasvaa tila Jumalalle sydämissämme. Tässä säännöllinen ripittäytyminen on meillemme avuksi. Parannuksen sakramentti on todellinen lääke, joka auttaa meitä tuntemaan Jumalaa ja itseämme yhä syvemmin. Jo Edenin paratiisin ensimmäisestä synnistä alkaen me ihmiset olemme halunneet ottaa itsellemme Jumalan paikan ja omin avuin ”tietää kaiken” (1.Moos.3:5). Tuolla kaiken tietämisen tiellä me emme kuitenkaan onnistu tuntemaan edes itseämme. Meidän on tuhlajapojan tavoin palattava Isämme luo katuen sekä anteeksipyytään ja annettava elävälle Jumalalle ensimmäinen paikka sydämessämme.

Katuessamme haluamme syvimmitään vapautua meitä kahlehtivista tekijöistä. Kaipaamme vapautteen ja rauhaan, jonka vain Kristus voi meillemme antaa. Mutta niin monet riippuvuusuhheet kahlehtivat meitä. Yleisesti tunnettuja ovat mm. riippuvuus huumeista, päihteistä, pelaamisesta, internetistä. Salatumpia riippuvuuksia kannamme sisällä esim. katkeruutta, pitämällä itseämme toisten uhrina tai vaikkapa kiukkuisuutta ja negatiivisuutta valmiudessamme valittaa. Kaikki riippuvuusuhheet estävät meitä vastaan-

ottamasta Jumalan meille tarjoamaa puhdistavaa armoa: laupeutta, joka saa rakkauden purot virtaamaan ihmisten keskuudessa. Jumalan lapeus kutsuu meitä olemaan yhtä Kristuksessa – Isässä, Pojassa ja Pyhässä Hengessä – ja vapaina riippuvuuksiemme taakoista kasvamaan Kristuksen kaltaisuuteen.

PIISPA ERIK antaa ripittäytymiseen konkreettisia neuvoja. Valmistaudu rippiin itsetutkistelulla. Apunasi voivat olla Kymmenen käskyä, Autuaaksi julistukset tai esim. Norjalaisen katolisen rukouskirjan rippipeili kysymyksineen. Kysymme itseltämme: missä olen toiminut väärin: ajattelenko pahaa toisista, myrkytänkö mieleni kateellisilla ajatuksilla, loukkaanko sanoillani toisia, toiminko vastoin Jumalan käskyjä tai omaatuntoani, jätänkö huomioimatta apua ja rohkaisua tarvitsevat? Jos näin teen, niin kysy miksi? Tutki syviä motiivejasi. Kenties tunnustat, että olet loukannut toista koston mielessä. Vältä ystävääni, koska olen hänelle kateellinen. Tällaiset kysymykset paljastavat meille missä meidän tulee uudistua ja pyytää apua Herralta. Kuinka hyvää onkaan, että ripissä saamme avautua sisimpämme solmuista toisen ihmisen korville ja saada vapautus itseltään Jumalalta, jonka valtuuttamana pappi toimii rippituolissa. Ripittäytyminen käy aina helpommaksi, mitä useammin käymme ripittäytymässä. Opim-

me yksinkertaisesti kaivamaan itsestämme ulosen missä olemme ajatelleet, sanoneet, tehneet tai laiminlyöneet väärin ja opimme sanoittamaan sen myös yksinkertaisesti ja selkeästi: ”Tässä olen tehnyt väärin ja olen pahoillani siitä. Haluan muuttaa tapani.” Tämän sanominen ääneen on rohkeaa ja todella jaloa. Piispa Erik korostaa edelleen, että mitä useimmin käytämme kääntymyksen sakramenttia sitä notkeammiksi ja alttiimmiksi tulemme armon uudistavalle vaikutukselle. Kasvamme kohti Kristuksen kaltaisuutta.

- Piispa Erik Vardenin OCSO inspiroivat sanat ovat edelleen kuultavissa Youtube kanavalla. Hae nauhoite luennon otsikolla: ”Skriptemålet: Brukanvisning med innholdstegnelse - b.Erik Varden”. [Rippi: Käyttöohje sisällönkuvauksen kera.]
- Ripistä enemmän myös Katolisen kirkon katekismuksessa kohdissa 1420-1484. ja paavi Franciscuksen kirjassa: Jumalan nimi on Laupeus – keskustelija Andrea Torniellin kanssa.

Eeva Vitikka-Annala

Meren apostolaatista Stella Marisiin

Heinäkuussa vieraili Suomessa Kööpenhaminan hiippakunnan diakoni David Noval, joka Pohjoismaiden piispainkokouksen päätösten mukaisesti käynnistää Pohjoismaissa uudelleen Meren apostolaattia, nyky nimeltään Stella Marisia. Mitä tämä Stella Maris oikein tekee ja tavoittelee, entä mikä sen tausta oikein on?

Meren apostolaatin alku

Merenkulku ja ennen kaikkea kaupalaivojen määrä kasvoi tuntuvasti teollistumisen myötä 1800-luvulla. Purjelaivat väistyivät samalla höyrylaivojen tieltä ja yhä useammin laivat kulki-
vat määrättyillä reiteillä säännöllisten aikataulujen mukaan. Määränpäissään seuraavaa matkaa odottavista merimiehistä haluttiin pitää huolta – myös hengellisesti. Katolisen kirkon piirissä, toki muissakin yhteisöissä, perustettiin siellä täällä järjestöjä tätä tavoitetta varten.

Ensimmäinen varsinainen Meren apostolaatti -nimeä kantanut katolinen yhdistys perustettiin Skotlannin Glasgow'ssa 4. lokakuuta 1920. Sen tehtäväksi määriteltiin olla "katolisista miehistä ja naisista koostuva seura, jossa yhdistytään rukoukseen ja työhön Jumalan suuremmaksi kunniaksi ja merenkävijöiden hengellisen hyvinvoinnin puolesta kaikkialla maailmassa". Ja niin todella tehtiin: seuran jäsenet vierailivat satamissa ja aluksissa rukoillen, lohduttaen, tarjoten merimiehille katolista kirjallisuutta, ruusukoita ja medaljonkeja.

Parin vuoden kuluttua apostolaatti sai paavi Pius XI:n hyväksynnän. Toisen maailmansodan päätyttyä sillä oli jo 80 toimipaikkaa ympäri maailmaa ja kansainvälinen neuvosto Roomassa. 1950-luvulla ja sen jälkeen apostolaatin asema vahvistui yleiskirkollisena organisaationa. Vaikka merenkulun kehittyminen on lyhentänyt satamassaoloaikoja ja muuttanut työoloja monin tavoin, Meren apostolaatin perustyö on pysynyt ja pysyy muuttumattomana ja yhä korvaamattoman tärkeänä. Siksi järjestö terävöitti toimintaansa satavuotisjuhlallisuuksiensa yhteydessä vuonna 2020 ja otti käyttöön jo monien merimiesten tunteman nimen: *Stella Maris* - Meren tähti, joka kauliasti viittaa merimiesten suojelupyhimykseen Neitsyt Mariaan.

Tarve on suuri

Tänäkin päivänä merenkulun merkitys ennen kaikkea kansainväliselle kaupalle on korvaama-

Diakoni David Noval on Tanskan satamien Stella Maris -kappalainen. Nyt toimintaa on tarkoitus laajentaa myös muihin Pohjoismaihin.

ton. Esimerkiksi Euroopan unionista muualle maailmaan vesitse kuljetetun rahdin osuus oli viime vuonna lähes 80 % kaikesta viennistä ja tuonnin osuus peräti yli 80 % (Eurostat). Ilman kaupamerenkulkua ei maailmaa olisi sellaisena kuin me sen tunnemme. Henkilöliikenteen osuuskina on merkittävä; esimerkiksi suomalaisten ulkomaanmatkailusta noin neljäsosa tehdään meritse (Traficom).

Arvioiden mukaan maailman merillä seilaa reilusti yli puolitoista miljoonaa merimiestä, jotka viettävät laivoissaan viikkoja ja kuukausia kerral-

laan. Korona-aikana monien keikka venyi jopa yli vuoden mittaiseksi. Merimiesten niin henkinen kuin hengellinenkin hyvinvointi vaatii erityistä huomiota ja tilannetajua.

Yleensä tänä päivänä hengellisenkään merimiestyö ei lähde Raamatun lukemisesta ja uskonopin kertaamisesta vaan paljon laajemmasta ihmisen hyvinvoinnin kartoittamisesta, siitä että autetaan hädässä, ollaan läsnä, kuunnellaan huolia ja ohjataan eteenpäin. Se on puhdasta lähimmäisenrakkautta. Hengellinen sisältö tulee enemmän vastaan sitten, kun merimies itse sen nostaa esiin.

Niinpä Stella Marisin kappalaisten ja vapaaehtoisten työ eri satamissa ja laivoissa on aina varsin samanlaista: kohdataan ihminen ja hänen tilanteensa, autetaan siinä missä voidaan, tuetaan ja kannustetaan lopulta luottamaan Jumalaankin. Monia ovat ne satamat ja laivat, joissa Stella Marisin väki on järjestänyt messuja paikan päällä tai sitten kuljettanut merimiehiä lähimpään seurakuntaan. On järjestetty laivoihin pappeja myös siunaamaan ja ripittämään, lohduttamaan surevia, on rukoiltu kotimaassa odottavien omaisten kanssa, kun merimies on muualla saamassa sairaanhoitoa, tai jopa kuollut kaukana kotoa. Tuntemallisimpia hetkiä ovat varmasti laivoilla vietetyt joulumessut, kun kaikki kaipaavat kotiin.

Kohta Suomessa

Tanskalainen diakoni David Noval ei vierailut Suomessa muuten vain. Hän tutustui lyhyesti pie-

Yhteistyön mahdollisuuksia kartoitettiin yhdessä Vuosaaren Merimieskirkon satamakuraattori Mona Valtosen kanssa.

neen paikalliskirkkoomme ja tapasi sen jälkeen Vuosaaren merimieskirjon satamäkuraattorin Mona Valtosen. Tarkoituksena on vähitellen saada käyntiin Stella Marisin toimintaa Tanskan lisäksi myös Suomessa ja muissakin Pohjoismaissa, ja siihen tarvitaan yhteyksiä ja yhteistyötä. Täällä toiminnasta tuskin kovin suurta voi tulla, sen verran vähän meitä katolilaisia on. Keskiössä on väkisin ekumeeninen, yhteiskristillinen ja yleisinhimillinen toiminta, jossa kuitenkin saa iloita myös oman kirkkonsa erityispiirteistä. Suomen Merimieskirkolla on vankka ja arvostettu asema. Toiseen suuntaan lisäarvoa antaa tietysti se, että Stella Maris on läsnä ympäri maailmaa: 54 maassa ja 316 satamassa.

Keskustelut jatkuvat ja yhteyksiä on nyt luotu. Stella Maris toimii kaikkia merenkävijöitä varten uskonnosta ja muista erityispiirteistä huolimatta. Suomenkin satamat ovat vilkkaita, ja omissakin kauppalaivoissamme työskentelee tuhansia ulkomaisia merimiehiä. Monet heistä ovat filippiiniläisiä, monet katolilaisia. Vähitellen, kun Stella Marisin toiminta Suomessa saadaan käynnistymään, tarvitaan varsinkin satamakaupunkien lähistöllä asuvia vapaaehtoisia, jotka omien mahdollisuuksiensa mukaisesti voivat tarjota apuaan Suomessa käyville merimiehille. Ehkä kyydin terveyseskukseen, kansakulkijan messuun tai mitä tahansa muuta. Ehkä löytyy myös niitä, jotka tanskalaisten ”kollegojensa” tapaan vaikka vain kutovat villamyssyjä merimiesten työkympärien alle kylmiä päiviä varten.

”Myös tänään kirkko purjehtii meren halki viedäkseen evankeliumia kaikille kansoille; teidän läsnäolonne satamissa kaikkialla maailmassa, teidän päivittäiset vierailunne laivoihin, jotka ovat kiinnittyneet näihin satamiin, ja teidän veljellisen vieraanvaraisuutenne satamissa olevia miehistöjä kohtaan ovat näkyvä merkki huolenpidostanne niitä kohtaan, joiden ei ole mahdollista saada tavanomaista sielunhoitoa”, sanoi kiitollisena paavi Benedictus XVI kymmenen vuotta sitten puhuessaan Meren apostolaatin 23. maailmankongressin osallistujille. Neitsyt Maria, meren tähti, rukoile kaikkien merimiesten puolesta!

Marko Tervaportti

Stella Marisin yhteyshenkilö Suomessa

<https://www.stellamaris.org.uk>

Tidegården: Min själ prisar Herrens storhet, min ande jublar över Gud, min Frälsare

I fjol kom den katolska kyrkan ut med ”Timmarnas liturgi” för åren 2021 - 2045 på svenska. Det är första gången verket är så detaljerad, gediget och omfattande. Det består av fyra delar totalt på ca 7000 sidor. Tidebönen eller tidegården är en del av den katolska kyrkans officiella liturgi. Genom denna innesluts människan i den dagliga bönen eller den ”aldrig upphörande andhämtningen”. Genom vanan att be tidebönen får man en struktur för sitt andliga- och böneliv, ja livet överhuvudtaget. Jesus har ju manat oss att vi alltid måste be och aldrig ge upp. En kristen lever alltid i hoppet.

Tidebönen består av sju delar; först läsningsgudstjänst, sedan morgonbön eller laudes, bönerna under dagen d.v.s. ters, sext och non samt vesper på kvällen och completorium inför natten. Dagen omsluts på detta sätt i en ständig kontinuerlig bön som bes i kyrkorna, klostren och hemmen över hela världen. Det kristna livet anses vara en *leitourgia* där man överlåter sig själv i tjänst åt Gud och medmänniskor. Man lever ju inte huvudsakligen för sig själv utan för andra.

Leitourgia betyder på grekiska ”arbetet för folket”. Enligt den kristna traditionen är bönen, den heliga mässan och andra religiösa handlingar offergåvor som man genom liturgiska handlingar och bön utför för sig själv, sina nästan samt för de avlidna i skärselden, i synnerhet för ens närmaste avlidna. Under den hedniska antiken ansågs *leitourgia* vara en form av skatt som rika frivilligt betalade mot hedersomnämmanden och andra icke-finansiella belöningar. Under romartiden finansierades bl.a. vägbyggen, broar, legionernas mat etc genom denna frivilliga *leitourgia*. Grunden för hela begreppet är uttryckligen just frivillighet och den personliga uppoffring.

Begreppet *leitourgia* eller liturgi övertogs av den heliga kyrkan på 300-talet i synnerhet av klostren. Man bad en gemensam bön vid skymningen innan nattens mörker då man måste tända ljuset och oljelampan. Man bad också på morgonen när dagsljuset återkommer och dagen bryter in. Dagens korta bönestunder kommer direkt från bibeln. Under den tredje timmen samlades apostlarna, vid sjätte timmes samlades de på taken för att be och på nionde timmen sjöng apostlarna lovsånger till Gud. Här är Jesus själv ett exempel för oss alla. Hela hans liv präglades av bön, både privat och kollektiv. De sista orden han sade på korset var likaså en bön.

Han vakade under natten och levde 40 dagar

i fasta i öknen. Han befallde alla att be och att be i hans namn. Han gav oss bönen Fader vår. Apostlarna följde Jesus exempel. De lovprisade och tackade Gud i bön. Bön skall vara förbunden med Kristus för att han är medlaren mellan Gud och människor.

Genom timmarnas liturgi upprättas en strukturerad omfattande dialog mellan Gud och människan. Kontinuerligt återkommande böner är t.ex. Fader vår, Sakarias lovsång *Benedictus*, och Marias lovsång *Magnificat*. Timmarnas liturgi har en speciell plats under pilgrimsfärder t.e.x. till Rom, Jerusalem, Lourdes eller Santiago de Compostela samt under re-trätter och kyrkoårets högtider.

”Timmarnas liturgi” är ett detaljerat verk var alla dagens böner och psalmer är samlade i en systematisk helhet. Man ber, läser ur Bibeln, både Gamla och Nya testamentet, och ur martyrs och heligas skrifter. Anvisningarna är detaljerade och lätta att förstå. De dagliga återkommande texterna blir snart en vana och ett sätt att leva i bön från tidig morgon till sent på kvällen.

Marias lovsång eller *Magnificat* är ett bra sätt att komma till ro och rätt stämning på kvällen:

*Min själ prisar Herrens storhet
min ande jublar över Gud, min frälsare.
Han har vänt sin blick till sin ringa
tjänarinna,
från denna stund skall alla släkten prisa
mig salig.
Stora ting låter den Mäktige ske med mig,
hans namn är heligt,
och hans förbarmande med dem som
fruktar honom
varar från släkte till släkte.*

*Han gör mäktiga verk med sin arm,
han skingrar dem som har övermodiga
planer.
Han störtar härskare från deras troner,
och han upphöjer de ringa.
Hungriga mättar han med sina gåvor,
och rika visar han tomhänta från sig.*

*Han tar sig an sin tjänare Israel
och håller sitt löfte till våra fäder:
att förbarma sig över Abraham
och hans barn, för evigt.*

(Lk. 1:46-55)

Jan-Peter Paul

Aftonandakt (Radio Vega) 25.4.2022

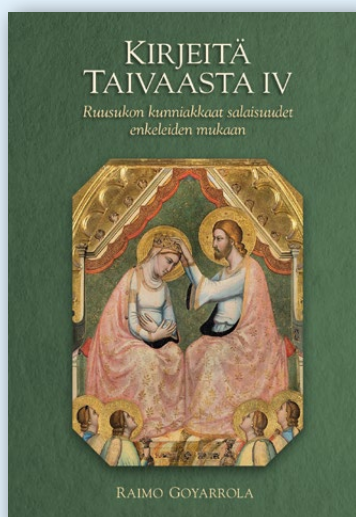
Uutuuksia

Charles de Foucauld SINÄ HALUAT MINUN SYDÄMENI

Pieni kokoelma pyhän Charles de Foucauldin ajatuksia vuoden jokaiselle päivälle. Ne kuvaavat hänen elämänsä ja toimintansa henkeä ja puhuttelevat myös nykyajan ihmistä kilvoituksen ja kristillisen elämän tiellä.

KATT 2022, 120 sivua, hinta 16,-

Raimo Goyarrola KIRJEITÄ TAIVAASTA IV Kunniakkaat salaisuudet

Kunniakkaat salaisuudet ovat ruusukon salaisuuksien neljäs ja viimeinen osa. Niissä saamme pohdiskella Jeesuksen ja Marian viimeisiä hetkiä maan päällä. Jeesuksen ylösnousemus ja taivaaseenastuminen avaavat oven taivaaseen ja siten iankaikkiseen iloon.

KATT 2022, 154 sivua, hinta 15,-

katolinenkirjakauppa.net

MARSSI ELÄMÄN PUOLESTA

March for Life

10.9.2022

Senaatintori

Helsinki

“Ihmiselämää on ehdottomasti kunnioitettava ja suojeltava sikiämishetkestä alkaen. Ihmisolennolle on tunnustettava ihmisen oikeudet jo sen olemassaolon ensimmäisenä hetkenä. Näihin oikeuksiin kuuluu jokaisen viattoman olennon oikeus elää” KKK 2270

Messu Pyhän Henrikin katedraalissa klo 12.00,
jonka jälkeen kokoontuminen Senaatintorilla 14.00

Tule puolustamaan elämää!

Pyhän Ursulan ja Pyhän Olavin seurakuntien

Elämän puolesta ryhmät

Caritas-kuulumiset *Nytt-News*

Tervetuloa ostoksille Caritas-kauppaan!

Caritaksen kauppa ja toimisto on avattu kesätoukokuun jälkeen. Myymälässämme on laadukkaita kierrätysvaatteita, kahvia Etiopiasta ja Guatemalasta, kosmetiikkaa ranskalaisesta Ganagobien luostarista sekä nicaragualaista keramiikkaa.

Kierrätysvaatemyyntin taustalla on Suomen Caritaksen ja Inditexin välinen yritysyritys, joka alkoi vuonna 2020. Jokaisessa Suomessa olevassa kuudessa Zara-myyntiläisessä on Caritas kierrätyslaatikko, jonne voi jättää kierrätykseen meneviä vaatteita ja muita tavaroita. Inditex yritys järjestää logistiikan ja säännöllisen kierrätyslaatikoiden tyhjennyksen Suomen Caritaksen toimiloihin, jossa ne lajitellaan edelleen myyntiin, korjattaviin ja eteenpäin annettaviin sekä hävitettäviin vastuullisesti kierrättäen. Vaatteiden myynti tapahtuu Caritaksen omassa kaupassa, jossa ne korjataan ja myydään eteenpäin edullisin hinnoin tai lahjoitetaan tarvitseville.

Inditex yhteistyöhön sisältyy sosiaalinen hanke, jonka ideana on työllistää vaatteiden käsittelyyn henkilöitä. Suomen Caritaksen kohde-ryhmänä ovat maahanmuuttajataustaiset, joille annetaan mahdollisuus työllistyä hankkeen kautta. Työjaksojen aikana he opettelevat suomen kieltä, oppivat vaatteiden korjausta, käsittelyä ja kaupan pyörittämistä turvallisessa ympäristössä ja vahvistavat työelämän taitoja myöhempää työtä silmällä pitäen. Suomen Caritas solmi erillisen sopimuksen Helsingin kaupungin kanssa marraskuussa 2020, jossa olemme sitoutuneet ottamaan tähän pilottiin kuntouttavasta työtöinnästä henkilöitä työkokeiluun. Keväällä 2022 Caritas-kaupassa oli ensimmäinen työkokeilussa oleva ihminen.

Myymälä auki

osoitteessa Kuusitie 6, 00270 Helsinki maanantaisin perjantaisin kello 10–15. Verkkokaupamme on aina auki osoitteessa www.caritas.fi/caritas-kauppa. Kierrätysvaatteet ovat myynnissä ainoastaan kivijalkakaupassa, ei verkossa.

Laura Silver aloittaa kehitysyhteistyön asiantuntijana

Elokuun alussa Caritaksessa aloittaa uusi kehitysyhteistyön asiantuntija, Laura Silver. Hän seuraa tehtävässään Riikka Aartolaa, joka vaihtoi työpaikkaa kesällä. Silverin tehtäviin kuuluvat Caritaksen kehitysyhteistyöhankkeet. Tällä hetkellä Suomen Caritaksella on käynnissä kehitysyhteistyöhankkeita Keniassa nimeltään "Ruokaturvaa ja parempaa toimeentuloa turkana-naisille Kangatohan ja Kerion alueilla" Turkanan maakunnassa. Maakunta on Kenian köyhimpiä alueita. Hanke tukee paimentolaiskansaansa kuuluvien naisten elinkeinoja ja ruokaturvaa. Keinoja ovat naisten ryhmien perustaminen ja koulutus vuohienhoidossa,

Oulun pääkirjaston
tapahtumatila Laiturissa
2.–30.8.2022.

korinpunonnassa sekä mehiläistenhoidossa ja hunajan valmistuksessa.

Myanmarissa on hanke, jonka toteuttaa Gaia-järjestö. Se tukee nuoria, naisia, yhteisöjohtajia, paikallisia yhdistyksiä sekä kansalaisjärjestöjä vastaamaan yhteisöjen tarpeisiin ja edistämään ympäristöoikeudenmukaisuutta ja kestävä elämäntapaa. Keinoina on lisätä osallistujien ymmärrystä, tietoutta, tietoja ja taitoja, jotta he voivat johtaa muutosta yhteisössään, tarjota resursseja yhteisöjen johtajille suunnitella ja toteuttaa aloitteita yhdessä yhteisön jäsenten kanssa tietouden lisäämiseksi ja kestävä elämäntavan aikaansaamiseksi. Tavoitteena on myös tukea paikallisia verkostoja keräämään ja analysoimaan tutkimustietoa vaikuttamistyötä varten paikallisella, kansallisella ja globaalilla tasolla.

Samanarvoinen elämäni -näyttely on auki Oulussa elokuun

Caritaksen Samanarvoinen elämäni -näyttely tuo välähdystä bangladeshilaisesta arjesta. Näyttelyyn kuuluu lähes kaksikymmentä bangladeshilaisen valokuvaajan GMB Akashin kuvaa ja niihin liittyvää tarinaa. Näyttely on esillä Oulun pääkirjaston tapahtumatila Laiturissa 2.–30.8.2022.

Näyttelyssä esillä olevat kuvat tuovat esiin tavallisten bangladeshilaisten arkea. Akash kuvaa arvostavalla tavalla yhteiskuntien reunamille jääviä ihmisiä ja antaa heille mahdollisuuden tuoda äänensä kuuluviin.

"Olen tarinankertoja. En vain ota kuvia, vaan haluan kertoa tarinan kuvan takana", kertoo valokuvaaja GMB Akash.

Näyttely liittyy Caritaksen Samanarvoinen elämäni -hankkeeseen, johon kuuluu myös oppimateriaali ja so-

siaalisen median kampanja. Lue lisää näyttelystä lisää osoitteesta samanarvoinenelamani.org.

Tapahtumia

Tapahtumia Caritaksen toimistolla osoitteessa Kuusitie 6, 00270 Helsinki

Ystävyyden kahvila kerran kuussa keskiviikkoisin kello 15–17. Elokuun kahvilapäivä on 24.8.2022.

Hävikkiruuanjakelu elokuussa on 8.8. klo 15–16. Koronatilanteen vuoksi hävikkiruuanjakelu järjestetään Caritaksen toimiston ulkopuolella. Jonottamaan voi tulla klo 14.50. Ruokakasseja on rajoitettusti noin 30 kpl joka kerralla.

Liity Caritaksen jäseneksi!

Suomen Caritas tukee kehitysyhteistyöhankkeita Myanmarissa ja Keniassa. Suomessa Caritaksen työntekijät ja vapaaehtoiset ovat tarjoavat sosiaaliohjausta maahanmuuttajille Caritaksen toimistolla. Jäsenet ja kuukausilahjoittajat saavat halutessaan Caritaksen uutiskirjeen, joissa kerrotaan kuuluisia hankkeista sekä muusta Caritaksen toiminnasta. Lue lisää jäsenyydestä osoitteesta www.caritas.fi/liity-jaseneksi.

www.caritas.fi

Tervetuloa kaikki pyhän Franciscuksen hengessä!

Rauman pyhän Franciscuksen päivät

8.-9.10.2022 PYHÄN RISTIN KIRKKO, RAUMA

OHJELMA

LAUANTAI 8.10.

Klo 16.00 Fransiskaaniensa jalanjäljissä, opastettu kierros vanhassa Raumassa.

Klo 18.00 Iltamessu, emerituspiispa Teemu Sippo SCJ. Urkumusiikkia vuosilta 1800–2000, Urkuri Marko Pitkäniemi OFS. Iltatee seurakuntatalossa. Kompletorio.

SUNNUNTAI 9.10.

Klo 10.00 Messu Pyhän Ristin kirkossa. Lounas seurakuntatalossa, 7 euroa.

Klo 12.15 Seurakuntatalo: Luento, veli Emanuele Rimoli OFM. Franciscuksen Aurinko-laulun lyhyt selitys, Pauli Annala, TT . Päätöskahvi.

LISÄTIETOJA

Majoitus: Hotelli City, Nortamonkatu 18, 26101 Rauma, puh. 02 83769200, s-posti: hotelli@cityhovi.com. Ilmoita tunnus "Franciscus-päivä" sisältää alennuksen.

Lisätietoja: Risto Mantovani OFS puh./tel. +358 50 5856513, e-mail: mantovani.risto@gmail.com

FRANSISKAANIMAALLIKOT

RAUMAN SEURAKUNTA

ORDO SANCTISSIMI SALVATORIS

Birgittalaissaret

Pyhimmän Vapahtajan sääntökunta

RETRETTI BIRGITTALAISSLUOSTARISSA LOKAKUUSSA

Ursininkatu 15 A, Turku

Birgittalaisjärjestön maallikko-olaatit ja birgittalaissaret järjestävät kaikille avoimen retretin perjantaista sunnuntaihin
14.10. klo 17.00 – 16.10. kello 13.00

Retretin johtaa Helsingin emerituspiispa
Teemu Sippo SCJ

Aihe: "Jeesuksen pääkäsky (Joh. 15:7-17)"

Ilmoittautumiset birgittalaissisarille: puh. 02-2501910 tai email birgitta.turku@kolumbus.fi. Hinta 150 € sisältää majoituksen ja ateriat. Mahdolliset ruokaan liittyvät rajoitukset ilmoittautumisen yhteydessä.

Tervetuloa!

SOCIETAS SANCTI GREGORII MAGNI
gregoriusyhdistys.wordpress.com

PYHÄ MESSU LATINAKSI

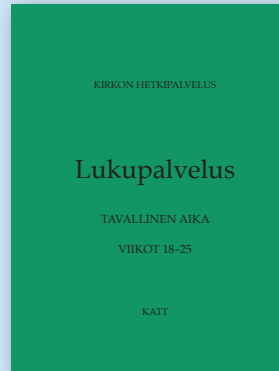
Pyhän Henrikin katedraalissa
sunnuntaina **4.9.2022** klo 13.00

Gregorius-yhdistyksen järjestämiä tridentinisiä messuja vietetään Pyhän Henrikin katedraalissa normaalisti aina kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina klo 13.00 (ei kesäkuukausina).

A Tridentine Mass in Latin is usually celebrated in St. Henry's Cathedral on the first Sunday of the month at 13.00 (not during summer).

Nyt ilmestynyt!

Hetkipalvelus – Lukupalvelus
Tavallinen aika viikot 18-25

Saatavilla myös jo aiemmin ilmestyneet viikot 1-9 ja 10-17

Hinta 14,- Tilaa:

katolinenkirjakauppa.net

Seuraava Fides ilmestyy paperisena 9. syyskuuta

Verbi Dei sono
Schola cantorum

Gregoriaanista laulua häihin, hautajaisiin ja muihin tilaisuuksiin. Gregorian chant for weddings, funerals and other occasions.
Yhteys, Contact: Markus Mäkelä 044-5021206.

Katolinen vartti jatkuu tänä syksynä Radio Deissä torstai-iltaisoin klo 20.40. Ohjelmat tulevat kuunneltaviksi myös sivulle: <https://fides.katolinen.fi/katolinen-vartti-radio-ohjelma/>

Muistakaa hiippakuntaa perinnönjaossanne

Hiippakuntamme jäsenmäärä on moninkertaistunut ja kansainvälistynyt. Tämä on rikkaus, mutta myös jatkuvasti kasvava kustannus. Hiippakunnan talous on alijäämäinen. Kehotamme teitä rukoilemaan hiippakunnan puolesta, mutta myös konkreettisesti auttamaan taloudellisesti. Meillä ei päinvastoin kuin kansankirkoilla ole oikeutta periä jäsenmaksua verotuksen yhteydessä. Yksi erinomainen tapa tukea kirkkoa on perinnönjakoa suunniteltaessa ottaa hiippakunta huomioon merkittävälläkin tavalla. *Hiippakunnan talousneuvosto*

Katolinen kirkko Suomessa / Taloustoimisto TILINRO: FI37 2219 3800 004324

Huom! Kaikkia ilmoittajia ja kirjoittajia pyydetään painokkaasti pitämään kiinni sivun 2 alalaidassa annetuista aineiston viimeisistä jättöpäivistä (deadline). Toimitus ei voi taata, että viimeisen jättöpäivän jälkeen toimitettuja muutoksia ehdittäisiin huomioida. Deadline on aina 10 päivää ennen lehden julkaisupäivää. F I D E S

TÖÖLÖN HAUTAUSTOIMISTO
Caritas Seurakuntapalvelu - Helsinki
09 628 398

Mechelininkatu 32, Taivallahden kasarmirakennus
www.toolonhautaustoimisto.fi

HELSINKI

**Pyhän Henrikin
katedraaliseurakunta**

Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki
Puh. 09-637853, 046-9552353
Sähköposti henrik@katolinen.fi
Kotisivu henrik.katolinen.fi

• Syyskuusta alkaen: La 17.40 vesper, 18.00 aattomessu. Su 9.30 messu englanniksi, 11.00 päämessu, 12.30 erikielisiä messuja, perhemessu tai 13.00 gregoriaaninen messu, 18.00 iltamessu. Ma, ke, pe 18.00 messu. Ti ja to 7.30 messu. Ke 17.30 ruusukkorukous. Pe 17.30 adoraatio (jälleen syyskuussa). (Paastonaikana pe 17.30 ristintien hartaus, adoraatio iltamessun jälkeen.) Ke ja la 19.30 Neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippiaika la 17.00-17.45 ja ma, ke, pe 17.30 sekä ennen sunnuntain messuja ja sopimuksen mukaan.

• *Starting in September: Sat. 17.40 Vespers, 18.00 Mass in Finnish. Sun. 9.30 Mass in English, 11.00 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in other languages, Family Mass or 13.00 Gregorian Mass, 18.00 Mass in Finnish. Mon., Wed., Fri. 18.00 Mass in Finnish. Tues. and Thurs. 7.30 Mass in Finnish. Wed. 17.30 Rosary. Fri. 17.30 Adoration (not during summer). (During Lent, Fri. 17.30 Stations of the Cross, Adoration after the Evening Mass.) Wed., Sat. 19.30 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Sat. 17.00-17.45, Mon., Wed., Fri. 17.30, as well as before Masses on Sunday and by appointment. Masses also in other cities.*

• Messuja voi seurata osoitteessa: henrik.katolinen.fi

6.8. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
7.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 16.30 messu espanjaksi/Santa Misa en Castellano, 18.00 iltamessu
13.8. la hiippukuntajuhla Turussa (11.00 messu Turun tuomiokirkossa)
13.8. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
14.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 18.00 iltamessu
15.8. ma autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen: 18.00 messu, 18.45 johdantokurssi seurakuntatalissa
16.8. ti 12.00 seniorit
20.8. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
21.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 18.00 iltamessu
27.8. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
28.8. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 18.00 iltamessu
29.8. ma 18.30 johdantokurssi seurakuntatalissa
3.9. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
4.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 13.00 gregoriaaninen messu, 18.00 iltamessu
5.9. ma 18.30 johdantokurssi seurakuntatalissa (uusi ryhmä 2022-2023)

10.9. la 10.45-13.00 vahvistusopetus seurakuntatalissa, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu ja kirkkoon ottaminen
11.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.00 messu Tikkurilassa, 12.30 messu vietnamiksi, 18.00 iltamessu

JOHDANTOKURSSI

Vanha kurssi (2021-2022): 15.8. ma 18.45 (Huom.! aika), 29.8. ma 18.30
Uusi kurssi (2022-2023): 5.9. ma 18.30

MUUT PAIKKAKUNNAT

Kerava (ev.-lut. kirkko, Papintie 6): Syksyn messuajat vahvistuvat myöhemmin.
Porvoo (ort. kirkko, Vanha Helsingintie, Porvoo): Syksyn messuajat vahvistuvat myöhemmin.
Tikkurila (Dickursby skola, liikuntatali, Urheilutie 2-4, Vantaa): 11.9. su 11.00

Pyhän Marian seurakunta

Mäntytie 2, 00270 Helsinki
Puh. 09-2411633, 040-9659137
Sähköposti maria@katolinen.fi
Kotisivu maria.katolinen.fi

• La 18.00 aattomessu suomeksi. Su 9.30 ruusukkorukous, 10.00 päämessu suomeksi, 11.30 messu vietnamiksi (3. su), 13.00 messu englanniksi (vain 4.9. saakka), 14.30 messu tagalogiksi (2. ja 4. su), 16.00 messu puolaksi, 17.30 ruusukkorukous englanniksi, 18.00 messu englanniksi. Ma, ti, ke, to, pe 17.15-17.50 adoraatio, 18.00 iltamessu. Rippitilaisuus ma, ti, ke, to, pe 16.45-17.05, la 17.30-17.50, su 9.30-9.50 ja 17.30-17.50. Seurakunnan kanslia avoinna sopimuksen mukaan.

• *Sat. 18.00 Evening Mass in Finnish. Sun. 9.30 Rosary in Finnish, 10.00 High Mass in Finnish, 11.30 Mass in Vietnamese (3rd Sun.), 13.00 Mass in English (only until Sept. 4), 14.30 Mass in Tagalog (2nd and 4th Sun.), 16.00 Mass in Polish, 17.30 Rosary in English, 18.00 Mass in English. Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 17.15-17.50 Adoration, 18.00 Evening Mass in Finnish. Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 16.45-17.05, Sat. 17.30-17.50, Sun. 9.30-9.50, 17.30-17.50. Parish office open upon appointment.*

• Kaikki messut ovat katsottavissa internetissä Youtuben ”Pyhä Maria” kanavalla.

• Huom.! Messuihin ja muihin tilaisuuksiin tullaan vain terveenä ja hyvää käsihygieniää noudattaen.

7.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 13.00 messu englanniksi/Mass in English, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
13.8. la hiippukuntajuhla Turussa (11.00 messu Turun tuomiokirkossa)
14.8. su Pyhän Marian seurakunnan nimikkojuhla: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 13.00 messu englanniksi/Mass in English, 14.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00

messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

15.8. ma autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen: 8.00 messu suomeksi, 18.00 messu suomeksi
20.8. la 10.00 messu suomeksi, 10.30 ensikommunio-opetus, 15.00 vahvistusopetus, 18.00 messu suomeksi
21.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu suomeksi/vietnamiksi, 13.00 messu englanniksi/Mass in English, 14.30 messu saksaksi/Messe auf Deutsch, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
28.8. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 lastenmessu suomeksi, 13.00 messu englanniksi/Mass in English, 14.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
4.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 piispanmessu suomeksi ja kirkon yhteyteen ottaminen, 11.30 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 13.00 messu englanniksi/Mass in English, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
11.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 lastenmessu suomeksi, 14.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

Huom.! 4.9. jälkeen ei enää vietetä messua englanniksi sunnuntaisin klo 13.00. Please note! Mass in English on Sundays at 13.00 will no longer be in the programme after Sept. 4.

MUUT PAIKKAKUNNAT

Espoo (Olarin kappeli, Kuunkehrä 4): 4.9., 2.10., 6.11., 4.12. su 16.00

Hyvinkää (Vanha kirkko, Uudenmaankatu 13): la 10.9., 15.10., 19.11., 17.12. la 16.00

Karjaa (Pyhän Katariinan kirkko, Lärkkullantie 26): Syksyn messuajat vahvistuvat myöhemmin.

TURKU

**Pyhän Birgitan ja autuaan
Hemmingin seurakunta**

Ursininkatu 15a, 20100 Turku
Puh. 02-2314389, 0400-458128
Sähköposti birgitta@katolinen.fi
Kotisivu birgitta.katolinen.fi

• Su 9.00 messu ruotsiksi tai latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu puolaksi tai vietnamiksi (4. su)

tai tagalogiksi tai ei messua, 18.00 messu englanniksi. Ma, ke, pe, la 7.30 messu, ti ja to 18.00 messu. To 17.30 adoraatio (paastonaikana ristintie). Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messuja ja sopimuksen mukaan

• *Sun. 9.00 Mass in Swedish or Latin, 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in Polish or Vietnamese (4th Sun.) or Tagalog or no Mass, 18.00 Mass in English. Mon., Wed., Fri., Sat. 7.30 Mass in Finnish, Tues. and Thurs. 18.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration (during Lent Stations of the Cross). Confessions half an hour before Mass and by appointment.*

• Päivitetty tiedot löytyvät aina seurakunnan kalenterista osoitteesta <https://www.catholicurku.fi/>

6.8. la Herran kirkastuminen: 7.30 messu
7.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

13.8. la Huom.! ei aamumessua, 11.00 messu Turun tuomiokirkossa osana hiippakuntajuhlaa

14.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 17.00 messu Porissa, 18.00 messu englanniksi/Mass in english

15.8. ma autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen: Huom.! ei aamumessua, 18.00 juhlamessu

21.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

26.8. pe 16.30 Birgitalaissaäntökunnan maallikko-olaatit

27.8. la Huom.! ei aamumessua, 9.30 katekeesi, 10.00 messu ruotsiksi tai englanniksi Ahvenanmaalla/mässa på Åland, 13.00 perhemessu

28.8. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu vietnamiksi, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

30.8. ti 18.45 SCJ-maallikot
4.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

8.9. to autuaan Neitsyt Marian syntymä: 17.30 adoraatio, 18.00 juhlamessu

10.9. la Huom.! ei aamumessua, 9.30 katekeesi, 10.00 messu ruotsiksi tai englanniksi Ahvenanmaalla/mässa på Åland, 13.00 perhemessu

11.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 17.00 messu Porissa, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

Huom.! Messu vietnamiksi vietetään tästä lähtien kuukauden 4. sunnuntaina. Please note! Mass in Vietnamese will from now on be offered on the 4th Sunday of each month.

KATEKEESI 27.8., 10.9. la 9.30

MUUT PAIKKAKUNNAT

Eurajoki (ev.-lut. kirkko, Kukkapolku 2): 14.8., 28.8., 11.9., 18.9., 9.10., 30.10., 13.11., 27.11., 11.12., 18.12. su 15.00

Ahvenanmaa (S:t Märtensgården, Hindersbölevägen 11): 27.8., 10.9., 24.9., 1.10., 22.10., 12.11., 26.11., 3.12., 17.12. la 10.00
Pori (ort. kirkko, Maantiekatu 46): 14.8., 11.9., 9.10., 13.11., 11.12. su 17.00

JYVÄSKYLÄ

Pyhän Olavin seurakunta

Yrjönkatu 36, 40100 Jyväskylä
 Puh. 014-612659, 050-5630235
 Sähköposti olavi@katolinen.fi
 Kotisivu olavi.katolinen.fi

- Su 9.00 messu, 10.00 ruusukko (paastonaikana ristintie), 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi. Ma 18.00 messu. Ti 7.00 messu, 18.00 gregoriaaninen messu. Ke 18.00 messu. To 18.00 adoraatio ja 18.30 messu. Pe 7.00 messu. La 10.00 messu (kerran kuussa perhemessu 12.15). Parannuksen sakramentti ma, ti, ke, to, 17.30-17.55, la 9.30-10.55 ja su 10.00-10.25 tai sopimuksen mukaan.
- Sun. 9.00 Mass in Finnish, 10.00 Rosary (Stations of the Cross during Lent), 10.30 High Mass in Finnish, 12.00 Mass in English. Mon. 18.00 Mass. Tues. 7.00 Mass, 18.00 Gregorian Mass. Wed. 18.00 Mass. Thurs. 18.00 Adoration and 18.30 Mass. Fri. 7.00 Mass. Sat. 10.00 Mass (Family Mass in Finnish once a month at 12.15). Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs. 17.30-17.55, Sat. 9.30-10.55. and Sun. 10.00-10.25 or by appointment.

- 6.8. la Herran kirkastuminen: 10.00 messu
 7.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
 13.8. la hiippukuntajuhla Turussa (11.00 messu Turun tuomiokirkossa)
 14.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
 15.8. ma autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen: 18.00 messu
 21.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 9.00 messu, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
 27.8. la 9.00 Lauantaurssin alkuhartaus, 12.30 perhemessu
 28.8. su Pyhän Olavin kirkon vihkimisen 60-vuotispäivä: 11.00(?) juhlamessu (Huom.! aika vahvistuu vasta myöhemmin)
 4.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
 11.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English

Huom.! Sunnuntain aamumessu klo 9.00 on kesän ajan tauolla ja se vietetään jälleen 21.8. alkaen.
Please note! Sunday Mass at 9.00 is omitted during summer, and will be offered again starting on August 21.

LAUANTAIKURSSI
 27.8., 17.9. la 9.00

TAMPERE

Pyhän ristin seurakunta

Amurinkuja 21 A, 33230 Tampere
 Puh. 03-2127280, 050-3617942
 Sähköposti risti@katolinen.fi
 Kotisivu risti.katolinen.fi

- Su 10.00 ruusukkorukous, 10.30 päämessu, 16.30 ruusukko englanniksi, 17.00 messu englanniksi. Ma, ti, ke, pe 18.00, to 7.30 messu. Ke 17.40 vesper. Pe 17.15 adoraatio (paastonaikana ristintie). La messuaika vaihtelee. (Yleensä messu klo 8.00). Rippi joka päivä puoli tuntia ennen messua tai sopimuksen mukaan. Huom. matkat, katekeesipäivät ja lastenkerhot yms. saattavat aiheuttaa muutoksia arkimessujen aikoihin. Varsinkin lauantain messuajat vaihtelevat. Tarkista ajat kirkon ilmoitustaululta.
- Sun. 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 16.30 Rosary in English, 17.00 Mass in English. Mon., Tues., Wed., Fri. 18.00, Thurs. 7.30 Mass. Wed. 17.40 Vespers. Fri. 17.15 Adoration (Stations of the Cross during Lent). Sat. Mass time varies. (Normally Mass at 8.00). Confession every day half an hour before Mass or by appointment. Please check the bulletin board at the back of church for possible changes. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for other cities below.)

- Striimattua messua voi katsoa joka päivä osoitteessa <https://risti.katolinen.fi/live-stream.html> tai <https://tampere.livestream-ams.fi>.

- 6.8. la Herran kirkastuminen: 8.00 juhlamessu
 7.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 12.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
 13.8. la hiippukuntajuhla Turussa (11.00 messu Turun tuomiokirkossa)
 14.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
 15.8. ma autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen: 18.00 juhlamessu
 17.8. ke 18.00 iltamessu, 18.30 raamattupiiri
 20.8. la 9.50 katekeesi, 14.00 perhemessu
 21.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 13.00 messu vietnamiksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
 24.8. ke 18.00 iltamessu, 18.30 informaatiokurssi
 28.8. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 15.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
 30.8. ti 14.00 messu, 14.30 seniorit
 31.8. ke 18.00 iltamessu, 18.30 Usko & elämä -sarja
 4.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 12.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
 6.9. ti 18.00 messu Hervannassa
 7.9. ke 18.00 iltamessu, 18.30 raamattupiiri
 10.9. la 10.30 perhemessu, 11.00 lastenkerho
 11.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English

KATEKEESI 20.8., 24.9. la 9.50

INFORMAATIOKURSSI
 24.8., 14.9. ke 18.30

JATKOKURSSI 31.8., 28.9. ke 18.30

MUUT PAIKKAKUNNAT

- Hämeenlinna** (ort. kirkko, Erottajakatu 2): 7.8., 4.9. su 15.00
Kokkola (ort. rukoushuone, Katariinan-
 katu 3): 28.8., 11.9. su 16.00
Pietarsaari (Pyhän Mikaelin kappeli, Kap-
 pelintie 5): 14.8., 28.8., 11.9., 25.9. su 12.00
Vaasa (Jeesuksen pyhän sydämen kappeli,
 Rauhankatu 8 C 22): 14.8. su 16.00,
 27.8. la 12.00 ja 16.00, 10.9. la 12.00 ja
 16.00, 25.9. su 16.00
Seinäjäki (Lakeuden Risti, Ala-Kuljun-
 katu 1): la klo 17.00: 17.9. Huom.! kappelissa/kirkossa, 15.10. Huom.! kappelissa/kirkossa, 19.11. seurakuntasalissa, 17.12. seurakuntasalissa

KOUVOLA

Pyhän Ursulan seurakunta

Valimontie 1, 45100 Kouvola
 Puh. 05-5444 110, 040-4865614
 Sähköposti ursula@katolinen.fi
 Kotisivu ursula.katolinen.fi

- Viikko-ohjelma kesällä: Su 13.00 messu. Ke 7.00 messu. To 16.30 adoraatio, 17.00 messu. Pe 17.00 messu. Rippiaika pe 16.30-16.50 sekä sopimuksen mukaan. Huom.! Muutokset todennäköisiä. Lisätietoja seurakunnasta.
- Weekly programme during summer: Sun. 13.00 Mass in Finnish. Wed. 7.00 Mass in Finnish. Thurs. 16.30 Adoration, 17.00 Mass in Finnish. Fri. 17.00 Mass in Finnish. Confessions Fri. 16.30-16.50 and upon agreement. Please note! Changes often occur in the weekly programme during summer. Please contact the parish for more information.

- 7.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 13.00 messu
 13.8. la hiippukuntajuhla Turussa (11.00 messu Turun tuomiokirkossa)
 14.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 13.00 messu
 21.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 13.00 messu
 28.8. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 13.00 messu
 4.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 13.00 messu
 11.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 13.00 messu

Huom.! 7.8. saakka vietetään messuja arkisin vaihtelevalla aikataululla. Messuajat saa ottamalla yhteyttä seurakuntaan.

MUUT PAIKKAKUNNAT

- Kotka** (Langinkosken kirkko, Langinkos-
 kentie 1): Messuajat ilmoitetaan myö-
 hemmin.
Lahti (Launeen kirkko, Tapparakatu 22):
 Messuajat ilmoitetaan myöhemmin.
Lappeenranta (Lappeenrannan kirkko,
 Mannerheiminkatu 1): Messuajat ilmoi-
 tetaan myöhemmin.

OULU

Nasaretin pyhän perheen seurakunta

Liisantie 2, 90560 Oulu
 Puh. 08-347834, 044-0200245
 Sähköposti perhe@katolinen.fi
 Kotisivu perhe.katolinen.fi

- Su 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi. Ma, ti, ke, to, pe 16.30 ruusukko, 17.00 iltamessu. To 16.00 adoraatio. (Kuukauden 1. perjantaina adoraatio klo 12.00-17.00. Näinä viikkoina ei adoraatiota torstaina.) La 11.30 messu ja Angelus. Ti, ke, la 18.00 Neokatekumenaalilyhteisön liturgia. Rippitilaisuus arkisin puoli tuntia ennen messua ja sopimuksen mukaan. Muutokset vakio-ohjelmaan ovat mahdollisia.
- Sun. 10.00 High Mass in Finnish, 12.15 Mass in English. Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 16.30 Rosary, 17.00 Mass in Finnish. Thurs. 16.00 Adoration. (1st Fri. of the month: Adoration from noon to 17.00. No Adoration on Thursday that week.) Sat. 11.30 Mass and the Angelus. Tues., Wed., Sat. 18.00 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Mon.-Fri. half an hour before Mass as well as by appointment. Masses also in other cities. (See the schedule below.) Please note that changes to the above programme are possible.

- 7.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Torniossa
 13.8. la hiippukuntajuhla Turussa (11.00 messu Turun tuomiokirkossa)
 14.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Rovaniemellä
 15.8. ma autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen: 17.00 juhlamessu
 21.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Kemissä
 28.8. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Raahessa
 4.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Torniossa
 11.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Rovaniemellä

MUUT PAIKKAKUNNAT

- Kajaani** (Kirkkokatu 17): 25.9. su 17.30
Kemi (Lehtokatu 31): 21.8., 18.9., 16.10. su 17.00
Tornio (Lukiokatu 1): 7.8., 4.9., 2.10. su 17.00
Raah (Brahnenkatu 2): 28.8. su 17.00
Rovaniemi (Ounasvaarantie 16): 14.8., 11.9., 9.10. su 17.30

KUOPIO

Pyhän Joosefin seurakunta

Lönrotinkatu 24, 70500 Kuopio
Puh. 044-3657142, 044-9744608
Sähköposti joosef@katolinen.fi
Kotisivu joosef.katolinen.fi

• Su 10.00 messu englanniksi, 11.00 päämessu, 18.00 iltamessu. Ma, ti, ke, to 18.00 messu, pe 9.00 messu. To 17.30 adoraatio. Pe 17.30 ristintie paastonaikana. La 19.30 Neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippi-aika ti 16.00, ennen messua ja sopimuksen mukaan. Ohjelmaan voi tulla muutoksia, jotka voi tarkistaa seurakunnan kalenterista.

• Sun. 10.00 Mass in English, 11.00 High Mass in Finnish, 18.00 Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Thurs. 18.00 Mass in Finnish, Fri. 9.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration. Fri. 17.30 during Lent Stations of the Cross. Sat. 19.30 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Tues. 16.00, before Masses, and by appointment. Changes to the programme are possible. Please look at the updated calendar on the website of the parish.

5.8. pe Huom.! ei messua
7.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 18.00 messu Joensuussa
13.8. la hiippakuntajuhla Turussa (11.00 messu Turun tuomiokirkossa)
14.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 18.00 messu Joensuussa
21.8. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 18.00 messu Joensuussa
22.-26.8. ma-pe Huom.! ei messuja
28.8. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu
29.-31.8. ma-ke Huom.! ei messuja
4.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 18.00 messu Joensuussa
11.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai: 10.00 messu Joensuussa, 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu

Huom.! Kesän aikana on poikkeuksia messujen vietossa. Seuraa kalenteria seurakunnan kotisivulla.

Please note! Some Masses are omitted during summer. Please check the calendar on the website of the parish.

MUUT PAIKKAKUNNAT

Joensuu (Kaislakatu 6): normaalisti sunnuntaisin klo 18.00, Huom.! ei messua 28.8., Huom.! 11.9. su 10.00 (Tilaisuus ripittäytymiseen puoli tuntia ennen messuja.)

Savonlinna (Erkonkatu 11): Messuajat ilmoitetaan niiden selvittyä.

Mikkeli (Jääkärintie 1): Messuajat ilmoitetaan niiden selvittyä.

Hiippakunnan kuuria

Piispantalo: Rehbindertie 21, 00150 Helsinki, 09-6877460, hiippakunta@katolinen.fi. • **Taloustoimisto:** 050-4621522 (ma-pe 11-15), ekonomi@katolinen.fi.

• **Opetusosasto:** Kuusitie 6, 00270 Helsinki, 050-5440871, opetus@katolinen.fi.

Katolinen tiedotuskeskus: Pyhän Henrikin aukio 1 B, 00140 Helsinki, 09-6129470, info@katolinen.fi • **Julkaisuosasto:** katri.tenhunen@katolinen.fi • **Viestintäosasto:** marko.tervaportti@katolinen.fi.

Keskukset

Suomen Caritas

Kuusitie 6, 00270 Helsinki. Puh. 0400 911874. Sähköposti caritas@caritas.fi. Kotisivu www.caritas.fi. Toimisto ja kauppa ovat avoinna ma-pe klo 10-15.

Studium Catholicum

Ritarikatu 3 b A, 00170 Helsinki. Puh. 09 612 06711, fax 09 61206710. Sähköposti: kirjasto@studium.fi • www.studium.fi.

Yhdistykset & yhteisöt

Academic Catholicum

Lisätietoja: www.academiccatholicum.blogspot.com.

Obl.OSSS -

Birgittalaisoblaatit

Birgittalaisoblaatit - luostarisääntökunnan maallikkoyhdistys Turussa. Kotisivut: www.kolumbus.fi/birgitta.turku/oblaatit. Birgittalaisoblaatit kokoontuvat noin kerran kuukaudessa Turun birgittalaisluostarissa moderaattorin, isä Toan Tri Nguyenin ja ylisäjäen äiti M. Bernabé O.Ss:n johdolla.

Catholic Students' Club

Rosary and Holy Mass or Adoration in Latin and English in St. Henry's Cathedral on the following Tuesday evenings at 18.00 • Afterwards, a nice get-together. Many other activities as well. More information: cshelsinki.wordpress.com.

Fransiskaanimaallikot - OFS

Ordo Franciscanus Saecularis • **Syksy 2022 - 74. toimintavuosi** • Ohjelmalliset kokoukset tiistaisin, kerran kuukaudessa klo 16-18 Pyhän Marian seurakuntasalissa. • **Syksyn ohjelma:** ti 13.9. Jeesus Kristus - elämän salaisuus - Torinon käärinliina / Liisa Saarikoski • ti 11.10. Pyhiinvaeltaminen / Liisa Kärkkäinen • 8.-9.10. Rauman Franciscus-päivät, erillinen mainos sivulla 18 • ti 8.11. Kuolema / isä Tri • la 12.11. Hiljentympäpäivä Turussa /erillinen tiedote myöhemmin • ti 13.12. Pyhä Lucia • Vastuuhenkilö: Marko Pitkaniemi OFS, puh. 046 6175314, sp: marko.pitkaniemi@katolinen.fi • Kotisivu: fransiskaanimaallikot.blogspot.fi.

Gregorius-yhdistys

Societas Sancti Gregorii Magni • Kotisivu gregoriusyhdistys.wordpress.com. • Puheenjohtaja An Nguyen, timeof2010@gmail.com. (Gregorius-yhd.) Moderaat-

tori Anders Hamberg. • Messuista ilmoitetaan yhdistyksen Facebook-sivulla, jota kaikki pääsevät lukemaan.

Jeesuksen pyhän sydämen maallikot - SCJ

Moderaattori Peter Gebara SCJ. Puheenjohtaja Silvia Bertozzi, silvia.ber-tozzi@gmail.com. • Helsinki: yhdys-henkilö Silvia Bertozzi, silvia.ber-tozzi@gmail.com. • Helsingin kokoukset joka kuukauden ensimmäisenä torstaina Pyhän Marian seurakuntasalissa iltamessun ja adoraation jälkeen. • Tampere: Yhdyshenkilö Sinikka Meurman, gsm 040-4197077, E-mail sinikka.meurman@gmail.com • Turku: Yhdyshenkilö Hilikka Bernard, gsm 040-5243676, E-mail hilikka.bernard@hotmail.com.

Karmeliittamaallikot - OCDS

Ordo Carmelitarum Discalceatorum Saecularis • Vastuuhenkilö Eva Maija Kralin, puh. 0503546881, email: evalmaija@gmail.com • www.sites.google.com/site/karmeliittamaallikot.

Maallikkodominikaanit - OP

Laici ordinis praedicatorum • Vastuuhenkilö: Pertti Ylinen OP, perttiy60@gmail.com, puh. 050 3042419. Kotisivu: maallikkodominikaanit.blogspot.fi.

Marian legioona

kokoontuu joka perjantai Pyhän Marian seurakuntasalissa iltamessun ja adoraation jälkeen noin klo 19. • Legion of Mary meets every Friday at St. Mary's parish hall after the Mass and adoration, ca. at 19:00.

Maria-klubi

Maria-klubi kokoontuu kuukauden 1. keski- viikkona pyhän Marian kirkolla. Ensin on messu klo 14.00 ja sen jälkeen kahvit ja ohjelmaa srk-salissa.

Seniorit

Seniorit kokoontuvat joka kuukauden kolmantena tiistaina messuun Pyhän Henrikin katedraalissa kello 14.00. Mahdollisista muutoksista ilmoitetaan erikseen. Tervetuloa!

UUTUUS

Miikka Nummenpää

LUONNOLLINEN PERHESUUNNITTELU

Elämäntapa ilman ehkäisyä

Sympto-termaalinen ja sympto-hormonaalinen menetelmä

Luonnollinen perhesuunnittelu (LPS) on syntyvyyden säätelyn menetelmä, jossa hedelmällisyyden todellisuus on jatkuvasti läsnä puolisoien elämässä. Se perustuu naisen hedelmällisyyden merkkien tarkkailuun, jotta voidaan tunnistaa kuukautiskierron hedelmälliset ja hedelmättömät vaiheet ja ajoittaa yhdynnät niiden mukaan – sekä raskautta toivottaessa että kun raskauden alkaminen halutaan välttää.

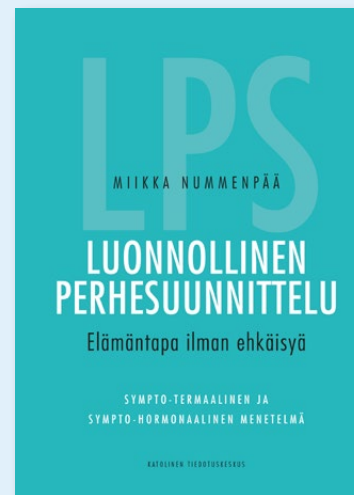
Luonnollinen perhesuunnittelu on luotettava, eettinen ja luonnonmukainen perhesuunnittelun metodi, joka tutkimusten perusteella on myös oikein käytettynä tehokas. Luonnollinen perhesuunnittelu on katolisen kirkon avioliitto-opetuksen mukainen syntyvyyden säätelyn menetelmä, mutta siitä voivat hyötyä muutkin kuin katolilaiset.

Tämä kirja on ensimmäinen kattava suomenkielinen johdatus luonnollisen perhesuunnittelun sympto-termaaliseen ja sympto-hormonaaliseen menetelmään.

Miikka Nummenpää on terveyskeskuslääkäri ja perheenisä. Hän tarjoaa koulutusta luonnolliseen perhesuunnitteluun internetsivullaan www.ehkaisy.net/kiikka.com.

KATT 2022, 122 sivua, 20,-

katolinenkirjakauppa.net

Hiippakuntajuhla – vihdoin taas yhdessä!

Helsingin hiippakunnan yhteistä juhlaa vietetään Turussa **lauantaina 13.8.2022**. Tulkaa mukaan yhteiskuljetuksilla eri seurakunnista tai omin voimin: Ensin on piispanmessu Turun tuomiokirkossa klo 11 ja sen jälkeen lounas ja lopuksi mariaaninen hartaushetki Koroisissa.

- Messussa kuullaan historiallisena kantaesityksenä suomalaisen, Saksassa asuvan musiikin tohtori Terhi Dostalin autuaan Hemmingin kunniaksi säveltämä orkesterimessu, jonka esittävät Mikkelin Kaupunginorkesteri, Suomen Laulu -kuoro ja urkuri Pilvi Listo-Tervaportti.
- Messun jälkeen tarjotaan Aurajoen toisella puolella luterilaisten seurakuntien toimitalossa kevyt lounas (lihapiirakka, lohipiirakka, salaatti, kahvi tai tee, pulla ja keksit, vettä ja mehua). Lounaan hinta on 5 euroa.
- Iltapäivällä on vielä mariaaninen hartaus Koroisissa klo 15, jolloin kulkue lähtee Maariankirkolta Koroisten ristille. (Jos sataa vettä, hartaus pidetään Maariankirkossa.)

Tule mukaan! Ilmoittaudu seurakuntaasi mahdollisimman pian.

Stiftsfest i Åbo 13.8.2022

Mässa kl 11 i Åbo domkyrka, därefter lunch, och till slut Mariansk andakt i Korois. Anmäla dig så snabbt som möjligt i din församling.

Diocesan Feast – finally together again!

The Diocesan feast of our Diocese of Helsinki will be celebrated in Turku on **Saturday, August 13th**. Do attend this wonderful event from your parish or on your own: first there is a Pontifical Mass in the medieval Turku Cathedral at 11 a.m., afterwards a lunch and, finally, a Marian devotion in the historic site of Koroinen.

13.8. 2022

- In the Mass, a new orchestral Mass in honour of Blessed Hemming composed by Dr. Terhi Dostal, a Finn living in Germany, will be premiered, performed by St. Michel Strings, Suomen Laulu choir and organist Pilvi Listo-Tervaportti.
- After mass, a light lunch (meat pie, salmon pie, salad, coffee or tea, bun and cookies, water and juice) is offered in the office building of the Lutheran parish union on the other side of the Aura river. The price of lunch is 5 euros.
- In the afternoon, there is still a Marian devotion in the historic site of Koroinen at 3 p.m. The procession proceeds from St. Mary's Church to Koroinen's cross. (If it rains, the devotion will be held inside St. Mary's Church.)

Please, come along! Register at your parish as soon as possible.